СОНЦА:
Усход, заход, даўжыня дня:
Мінск — 8.07, 15.52, 7.45;
Віцебск — 8.04, 15.35, 7.31;
Магілёў — 7.56, 15.41, 7.45;
Гомель — 7.46, 15.46, 8.00;
Гродна — 8.21, 16.08, 7.47;
Брэст — 8.14, 16.17, 8.03.
МЕСЯЦ:
Першая квадра 2 снежня
ІМЯНІНЫ
Рыгора, Прокла, Астапа, Анатоля, Язэпа, Івана, Ганны; Францішка, Ксавера.

ЗВЯЗДА

3 СНЕЖНЯ 1992 г. чацвер, № 240 [22018]

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1 рубель

РОЗГАЛАС

ПАЛЯЦЕЦЬ НАЎДАЧУ І ВЯРНУЦЦА

Можна павіншаваць самix сябе з тым, што яшчэ 108 беларускіх тэрміновай службы — пагранічнікаў і 40 афіцэраў і членаў іх сем'яў знову набылі сваю Радзіму — Беларусь. «ІЛ-76» пад камандаваннем маёра Аляксандра Палавінкіна паспяхова прызямліўся з імі ў Віцебску. Пасля душанбінскай спякоты дзесяць градусаў марозу, вядома, былі не вельмі прыемным сюрпрызам. Але выдатнае таджыкскае надвор'е, безумоўна, мала каму там у радасць. У тым ліку, 25 афіцэрам і 20 прапаршчыкам-беларусам, якія яшчэ служаць у Таджыкістане.

Пастанова Саўміна рэспублікі «Аб пераводзе ваеннаслужачых—грамадзян РБ і ваеннаслужачых, за якімі захоўваецца права на набыццё грамадзянства РБ, з рэспублік Закаўказзя, Сярэдняй Азіі і Прыбалтыкі ва Узброеныя Сілы, унутраныя і пагранічныя войскі РБ» прапануе да 15 снежня вярнуць беларусаў у краіны з іншых рэгіёнаў краіны дамоў. Часу засталося зусім няшмат. А прамых дамоўленасцей на вяртанне апошніх людзей з гарачых кропак былога Саюза паміж С. Шушкевічам, Б. Ельцыным, першымі асобамі паўднёвых рэспублік дагэтуль няма.

Названы рэйс — амаль энтузіязм палкоўнікаў пагранічных войскаў Віктара Панцялеенкава і Эдуарда Сергуна. Дарэчы, за яго ім абяцалі па тысячы рублёў прэміі. За папярэдні падобны рэйс далі па тысячы...

Я не стаў бы так засяроджваць увагу на гэтай акалічнасці, каб сам не ведаў, што такое абкружаныя пагранічнікаў у абставінах максімальна набліжаных да баявых. Пянджскі пагранічны атрад, дзе мы былі месяц назад, цяпер вядзе самыя сапраўдныя баі. У Ха-

(Заканчэнне на 3-й стар.).

«СЕЛЕНА» ВЫЦЯГВАЕ

ГРОДНА. На 500 чалавек скараціўся калектыў гродзенскага завода «Радыёпрыбор». Астатнія рабочыя «трымаюцца на плыву» толькі дзякуючы радыёпрыёмніку «Селена-215», заказы на партыі якога паступілі з Румыніі і Саудаўскай Аравіі. Акрамя гэтага, завадчане не вырашылі выпускаць папулярныя сёння камплекты сістэм кабельнага тэлебачання са зваротнай сувяззю.

Нядаўна ў адной з зямель Германіі створана новая ўстанова «Дзеці з Чарнобыля — дабрачынны фонд зямлі Ніжняя Саксонія». З гэтай нагоды нямецкая дэлегацыя на чале з прэзідэнтам ландтага зямлі Ніжняя Саксонія Хорстам Мільдэ і старшынёй папячыцельскага савета фонду Хілтруд Шродэр наведала нашу рэспубліку і ўчора была прынята Старшынёй Вярхоўнага Савета РБ Станіславам Шушкевічам.

НА ЗДЫМКУ: у час гутаркі ў Вярхоўным Савеце Беларусі.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

ПАСТАНОВА

ЦЭНТРАЛЬНАЙ КАМІСІІ ПА ВЫБАРАХ НАРОДНЫХ ДЭПУТАТАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ 30 ЛІСТАПАДА 1992 ГОДА

АБ НАЗНАЧЭННІ ВЫБАРАЎ НАРОДНАГА ДЭПУТАТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ПА ХОЦІМСКАЙ ВЫБАРЧАЙ АКРУЗЕ № 307 МАГІЛЁЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ

У сувязі са смерцю народнага дэпутата Рэспублікі Беларусь Дубыніна В. П., выбранага ад Хоцімскай выбарчай акругі № 307 Магілёўскай вобласці, на падставе патрабаванняў артыкула 58 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб выбарах народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь», Цэнтральная камісія па выбарах народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь пастанаўляе:

Назначыць выбары народнага дэпутата Рэспублікі Беларусь па Хоцімскай выбарчай акрузе № 307 Магілёўскай вобласці на 21 лютага 1993 года.

Старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь А. АБРАМОВІЧ.

Сакратар Цэнтральнай камісіі па выбарах народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь І. ЛІХАЧ.

БУДУЦЬ ФІНАНСАВЫЯ І ЗЯМЕЛЬНЫЯ СУДЫ?

2 снежня ранішняе пасяджэнне пачалося з выступлення старшыні Вышэйшага гаспадарчага суда рэспублікі Уладзіміра Бойкі. Ён прапанаваў дэпутатам унесці змяненні і дапаўненні ў Закон «Аб Гаспадарчым судзе Рэспублікі Беларусь».

Нягледзячы на цяжкасці, у рэспубліцы інтэнсіўна развіваюцца рыначныя адносіны, узнікаюць новыя сувязі паміж суб'ектамі гаспадарання. А дзеючы закон, прыняты больш як год назад, не заўсёды адлюстроўвае сапраўднае становішча спраў, яго артыкулы не ахопліваюць увесь спектр праваадносін юрыдычных і прыватных асоб. У гэтых умовах грамадзяне, напрыклад, як суб'екты гаспадарання, вымушаны звяртацца ў агульныя суды, а яны ж, разам з юрыдычнымі асобамі, з'яўляюцца ўдзельнікамі адных і тых жа праваадносін.

Цяпер, пасля прынятага парламентам праекта закона «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон «Аб Гаспадарчым судзе Рэспублікі Беларусь» і ў «Гаспадарчы працэсуальны кодэкс Рэспублікі Беларусь» і пастановы аб увядзенні яго ў дзеянне, гаспадарчыя суды абавязаны разглядаць спрэчкі як з юрыдычнымі, так і з фізічнымі асобамі. Акрамя таго, у сістэме гаспадарчых судоў могуць у будучым, па меры неабходнасці, утварацца спецыяльныя суды: падатковыя, фінансавыя, зямельныя.

Затым дэпутаты вярнуліся да разгляду праекта закона «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Кодэкс законаў аб працы Рэспублікі Беларусь».

На дзённым пасяджэнні міністр фінансаў Сцяпан Янчук прадставіў парламенту для разгляду ў першым чытанні законапраект «Аб бюджэтнай сістэме Рэспублікі Беларусь». Ён падкрэсліў, што ў дакуменце закладзены асновы новых фінансавых адносін, прадугледжваецца сучасны бюджэтны парадак і самастойнасць бюджэтаў усіх узроўняў. З прыняццем гэтага акта, лічыць ён, у рэспубліцы, нарэшце, паявіцца заканадаўчая база для эфектыўнага функцыяніравання ўсёй бюджэтнай сістэмы.

Уладзімір ГЛОД,
Ларыса ЛАЗАР,
Валянціна МЕНШЫКАВА,
парламенцкія карэспандэнты БЕЛІНФАРМа.

СЁННЯ АДЗНАЧАЕЦЦА МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ ІНВАЛІДАЎ

НЯМОГЛЫЯ І НЕАБАРОНЕНЫЯ

Не перабольшым, калі скажам: адзін з самых «гарачых» тэлефонаў у беларускай сталіцы—у кабінеце старшыні Мінскага гарадскога праўлення Беларускага таварыства інвалідаў Уладзіміра Патапенкі. Яму слова.

Нявырашаных пытанняў і праблем, вялікіх і малых, становіцца ўсё больш — вы і самі бачыце, што тэлефонная трубка ў мяне не астывае. Вельмі многае нам абяцаецца, занадта і выканаўцаў, а ў сямі нянек, як вядома, дзіця без вока. Ці можна за год-два вырашыць праблемы інвалідаў, скажам, з жыллём, яго рамонтам, набыццём аўтатранспарту, калі семдзесят з лішкам гадоў савецкай улады ўсе добрыя пажаданні так імі і засталіся? На жаль, многае з напісанага і прынятага ў высокіх інстанцыях, за рэдкім выключэннем, засталося на паперы. Закон аб сацыяльнай абароне інвалідаў Рэспублікі Беларусь усюды ў нас ігнаруецца — з прывычнай шматгадовай фармулёўкай: няма сродкаў. Тое ж можна сказаць і адносна пастановы Мінскага гарсавета «Аб неадкладных мерах па сацыяльнай абароне інвалідаў горада Мінска», якой, між іншым, споўнілася ўжо два гады.

Дзейнасць нашай грамадскай арганізацыі, яе прапановы і звароты ў адрас Мінгарвыканкома практычна ігнаруюцца. Мы самі, інваліды, бяром на сябе многія пытанні, вырашэннем якіх, згодна з заканадаўствам, павінна займацца дзяржава ў асобе мясцовага Савета. Хоць бы такі факт: наша праўленне за апошні час стварыла на сваіх прадпрыемствах 783 новыя рабочыя месцы для інвалідаў—Мінгарвыканком не даў на тэтую справу ні капейкі!

Многае я мог бы сказаць пра шматлікія свае хадайніцтвы, просьбы і бяздушныя адпіскі маючых уладу бюракратаў. Пра тое, што львіная доля рабочага і «свабоднага» часу ідзе на пераадоленне бар'ераў, якія стварае для інвалідаў яшчэ не аджыўшая каманднаадміністрацыйная сістэма з яе грэбаваннем надзённых чалавечых патрэб. Але займацца дэталізацыяй не буду, бо ўсё гэта не навіна. Скажу толькі, што ў міжнародным супольніцтве пра нашу дзяржаву, ступень яе цывілізаванасці ў многім будуць меркаваць якраз па тым, як у беларускім грамадстве ставяцца да сваіх малаабароненых суграмадзян — інвалідаў, якія ў рыначных умовах без падтрымкі выжыць проста не змогуць.

Запісаў
Валерый ЧАРНЯЎСКІ.

Анатоль ДРОМАЎ:

«ДЗЯРЖАВА ХОЧА ЗАЯВІЦЬ АБ ТЫМ, ШТО МАЕ НАМЕР АБАРАНЯЦЬ ДЗЯРЖАЎНУЮ ЎЛАСНАСЦЬ АД НАТУРАЛЬНАГА ЖАДАННЯ КОЖНАГА ЖЫЦЬ ЛЕПШ, АЛЕ ЧАМУСЬЦІ ЗА КОШТ ДЗЯРЖАВЫ»

Пастанова Савета Міністраў РБ «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнаму рэгуляванню і кантраляванню дзейнасці суб'ектаў гаспадарання», якая з'явілася 25 лістапада, мяркуецца, стане адной з мер па навядзенню парадку ў рэспубліцы. Што маецца на ўвазе? У Беларусі павінна быць сістэма ўзаемазалежнасці тых рыначных адносін, у якія мы зараз пераходзім, і тых маральна-этычных норм, якія мы спрабуем у сабе выпрацаваць.

Анатоль Дромаў, начальнік Упраўлення эканомікі Саўміна, які непасрэдна займаўся распрацоўкай гэтага дакумента, згадзіўся адказаць на пытанні карэспандэнта «Звязды» і растлумачыць чытачам некаторыя цяжкія для разумення артыкулы пастановы.

— Анатоль Андрэевіч, сувязь паміж рыначнымі адносінамі і маральна-этычнымі нормамі — занадта гучнае і складанае, я нават сказаў бы, туманнае паняцце. Не ўсе яго зразумеюць.

— Паспрабую расшыфраваць, што маецца на ўвазе. Я заўсёды ў гэтым выпадку прыводжу прыклад з «БЕЛВАРА», на якім рабілі праверку па справе генеральнага дырэктара. Сутнасць справы ў тым, што ў аб'яднанні на абсалютна законных падставах была праведзена аперацыя, у якой (з пункту гледжання правяраючых) дырэктар дзейнічаў у інтарэсах сваякоў (у той арганізацыі, з якой быў заключаны кантракт, працуюць яго сваякі). Не буду дэталізаваць, але факт застаецца фактам: адбылася здзелка, выгадная не прадпрыемству, а арганізацыі. І што самае цікавае — ні дырэктар, ні яго падначаленыя ні на ёту не парушылі закон. Іншая справа — ці адпавядаюць яго дзеянні тым маральна-этычным нормам, якія існуюць у грамадстве і, у прыватнасці, на заводзе. Не адпавядаюць, паколькі калектыў завода паставіў пытанне рубам: гэты чалавек не павінен працаваць у аб'яднанні. Атрымалася, што закон не змог абараніць генеральнага дырэктара. Дзейнічаў па закону, а ўзнавіць яго на пасадзе мы не змаглі.

Адразу ж узнікае пытанне, што ў нас недасканалае — мараль або закон. Мы гаворым, што нашы законы некалькі апярэджваюць мараль або адстаюць ад маралі. Карацей, існуюць нейкія заканадаўчыя базы, вельмі разрозненыя, якія не адпавядаюць нашай маралі. І мы павінны недзе паставіць кропку над «і». Названая пастанова і ўлічвае мараль нашага грамадства.

— Савет Міністраў прыняў вельмі важную пастанову, якая моцна «скоўвае ініцыятыву» некаторых кіраўнікоў прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый, але шырокага рэзанансу крок урада пакуль што ў прэсе не атрымаў. Магчыма, былі нейкія размовы ў кулуарах, абмеркаванні прынятага дакумента. Няўжо пастанова прайшла гладка, без ламання коп'яў?

— Найбольшыя нападкі выклікае 10 пункт пастановы. Мы абмяркоўвалі яе ў Магілёве з дырэктарамі, у Беларускай прамысловай асацыяцыі, у Гомелі. Была зроблена спроба выявіць рэакцыю. Яна дваякая. Многія падтрымліваюць, а некаторыя сцвярджаюць, што тут парушаны некаторыя пункты заканадаўства.

— У 10 пункце пастановы забараняецца служачым дзяржаўнага апарату, выканкомаў мясцовых Саветаў народных дэпутатаў і яшчэ шэрагу адказных асоб узаемадзейнічаць з недзяржаўным сектарам. Атрымліваецца, што людзей дзеляць на «чорных», якія не могуць трапіць, напрыклад, у акцыянернае таварыства, і «белых»...

— Чаму, мы можам туды трапіць у якасці акцыянераў. Іншая справа, што пастанова забараняе ўдзельнічаць у кіраванні. Многія кажуць, што кіраванне — шырокае паняцце: калі я маю хоць адну акцыю, то ўжо ўдзельнічаю ў кіраванні. Можа і так. Але пастанова не закрывае такія пытанні, яна гаворыць — звярніся ў вышэйстаячыя арганізацыі, скажы, што ты набыў акцыю. Няхай гэтая вышэйстаячая арганізацыя вырашае, што ёй рабіць у гэтым выпадку: развітацца з табой як з работнікам дзяржаўнага сектара, ці зміръцца ў залежнасці ад таго, якую акцыю ты набыў, які ўплыў гэта можа аказаць на гаспадарчую дзейнасць дзяржаўнага суб'екта ці аб'екта. Усё ўзважыўшы, сказаць «так» ці «не». Выбар застаецца за чалавекам — ці ён прадае акцыю канкрэтнага прадпрыемства, ці пакідае дзяржаўнае прадпрыемства.

Дзяржаўная маёмасць сёння самая неабароненая. І не таму, што мы не ў стане процістаяць рыначным адносінам. Яна безабаронная па сваёй прыродзе, паколькі адны і тыя ж людзі прысутнічаюць і ў дзяржаўнай структуры, і ў рыначнай. Прычым у рыначнай структуры яны кіруюцца асабістымі інтарэсамі, а ў дзяржаўнай — ніхто не ведае.

Колькі ў нас дзяржаўнай маёмасці? Пытанне простае і складанае. У выніку законаў, якія былі прыняты яшчэ Саюзам і пацверджаны намі, гаспадарчым суб'ектам дзяржаўнай уласнасці дадзена свабода ў стварэнні недзяржаўных структур, што ўскладняе адказ на яго. Мы можам сказаць, колькі аддалі тры гады назад на стварэнне сумесных або малых прадпрыемстваў, але мы зусім не ведаем, колькі зараз гэтай маёмасці. І законнае вырашэнне гэтага пытання сёння няпростае: трэба запрошваць інфармацыю ў таго, хто стварыў прадпрыемства. Заснавальнік на поўнай падставе адмовіцца яе даваць. Прадпрыемства ж адправіць за адказам да заснавальніка. Смешна, дзяржаўная ўласнасць «гуляе» па рэспубліцы, а дзяржава не можа даведацца, якая гэта ўласнасць. Таму ў пастанове ўзнікае шэраг пунктаў, якія забараняюць некаторым дзяржаўным органам ствараць такія прадпрыемствы. Калі ж яны ствараюцца, то дзяржаўны орган праз сістэму статыстыкі

(Заканчэнне на 3-й стар.).

РАДЫЁ ФАКТ

У штаб-кватэры савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі адбылася сустрэча з прадстаўнікамі ўрада. Яна была праведзена па патрабаванню прафсаюзаў у сувязі з чарговым павышэннем цэн. Прадстаўнікі дзяржаўных органаў растлумачылі прычыны, з-за якіх урад пайшоў на гэты крок, расказалі, што будзе зроблена для стабілізацыі эканамічнай і сацыяльнай сітуацыі ў рэспубліцы.

***

Дзяржаўная іміграцыйная служба створана ў Віцебску. Ужо сёння ў абласным цэнтры жыве звыш трох тысяч толькі афіцыяльна зарэгістраваных імігрантаў.

***

Сёння, у Міжнародны дзень інвалідаў, у Шклове праходзіць вялікае спартыўнае шоў для дзяцей-інвалідаў. На свята запрошаны таксама дзеці з Масквы і Літвы.

***

Ва ўрада Латвіі няма грошай для выплаты пенсій і дапамог жыхарам рэспублікі, заявіў міністр дабрабыту Латвіі Эніньш. Таму ўрад гатоў карміць людзей за кошт сродкаў з дзяржаўнага рэзерву прама на вуліцах з паходных кухань, як гэта было ў 1922 годзе.

***

Міністэрства нацыянальнай бяспекі Малдовы ў адпаведнасці з указам прэзідэнта Мірчы Снегура пачало выстаўляць на граніцу з Украінай пасты пагранічнай паліцыі. Ім нададзены статус міжнародных. Гэтыя меры прыняты ў адказ на выхад Украіны з рублёвай зоны.

***

Японскі ўрад прыняў рашэнне аб спрашчэнні парадку выдачы віз грамадзянам былых рэспублік СССР за выключэннем Эстоніі, Літвы і Латвіі. Дзелавая віза будзе выдавацца праз тыдзень пасля падачы неабходных дакументаў. Раней такая працэдура расцягвалася на некалькі месяцаў.

***

Зноў чэргі на брэсцкім пагранпераходзе «Варшаўскі мост». Нават усе намаганні фірмы «Прыгранічны сервіс», работнікаў ДАІ і міліцыі, мытных службаў марныя, каб справіцца з такім наплывам людзей і транспарту. Неэфектыўным, як перадаў карэспандэнт «Радыёфакта», аказаўся і сумесны беларуска - польскі кантроль.

***

«Не ў грошах шчасце» — так называецца кааператыў, які адкрыўся ў вёсцы Новыя Гараны Полацкага раёна. Моладзь з бліжэйшых вёсак займаецца будаўніцтвам і добраўпарадкаваннем.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ДЗЯРЖАЎНАГА КАМІТЭТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ПА СТАТЫСТЫЦЫ І АНАЛІЗУ «АБ СЯРЭДНЯМЕСЯЧНАЙ ЗАРАБОТНАЙ ПЛАЦЕ РАБОЧЫХ І СЛУЖАЧЫХ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ І ІНДЭКСАХ ЯЕ РОСТУ»

У мэтах выканання пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 7 кастрычніка 1992 г. № 606 «Аб парадку пераразліку пенсій і карэкціроўцы заработку, які вызначаецца пры назначэнні пенсій» Дзяржкамстат Рэспублікі Беларусь паведамляе размеры сярэднямесячнай заработнай платы рабочых і служачых за перыяд з 1950 па 1990 гады, а таксама індэксы яе росту ў трэцім квартале 1992 года ў параўнанні з адпаведнымі гадамі.

Сярэднямесячная заработная плата рабочых і служачых у рэспубліцы за трэці квартал 1992 года склала 4.953 рублі.

Гады	Сярэднямесячная заработная плата рабочых і служачых, рублёў	Індэкс росту сярэднямесячнай заработнай платы рабочых і служачых (сярэднямесячная заработная плата рабочых і служачых за трэці квартал 1992 года ў адносінах да адпаведнага года)
1950	53,7	92,23464
1951	54,6	90,71429
1952	55,8	88,76344
1953	56,4	87,81915
1954	58,4	84,81164
1955	59,1	83,80711
1956	61,1	81,06383
1957	62,1	79,75845
1958	63,2	78,37025
1959	63,4	78,12303
1960	63,2	78,37025
1961	67,2	73,70536
1962	71,1	69,66245
1963	72,7	68,12930
1964	75,1	65,95206
1965	80,9	61,22373
1966	85,1	58,20212
1967	89,3	55,46473
1968	97,3	50,90442
1969	101,8	48,65422
1970	106,4	46,55075
1971	110,6	44,78300
1972	114,6	43,21990
1973	118.9	41,65685
1974	122,2	40,53191
1975	125,5	39,46614
1976	134,5	36,82528
1977	137,5	36,02182
1978	141,3	35,05308
1979	144,4	34,30055
1980	150,0	33,02000
1981	153,2	32,33029
1982	157,3	31,48760
1983	160,6	30.84060
1984	167,2	29,62321
1985	173,7	28,51468
1986	180,5	27,44044
1987	190,0	26.06842
1988	207,6	23,85838
1989	227,8	21,74276
1990	264.5	18,72590

ДЗЯРЖАЎНЫ КАМІТЭТ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ПА СТАТЫСТЫЦЫ І АНАЛІЗУ

Каментарый намесніка начальніка ўпраўлення пенсій і дапамог Міністэрства сацыяльнага забеспячэння Рэспублікі Беларусь Н. Шаўлоўскай

У адпаведнасці з артыкулам 96 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб пенсіённым забеспячэнні», які ўводзіцца ў дзеянне з 1 студзеня 1993 года, пенсіі, назначаныя да гэтай даты, пераразлічваюцца з заработку, павялічанага на індэкс росту сярэднямесячнай заработнай платы ў рэспубліцы за перыяд, што мінуў з моманту налічэння пенсіі.

Індэкс росту сярэднямесячнай заработнай платы вызначаецца дзяленнем сярэднямесячнай заработнай платы рабочых і служачых за трэці квартал 1992 г. на сярэднямесячную заработную плату рабочых і служачых за год, у якім была налічана пенсія.

Індэкс аднолькавы для ўсіх пенсіянераў, што пайшлі на пенсію ў адным і тым жа годзе (напрыклад, для тых, хто пайшоў на пенсію ў 1979 годзе, ён роўны 34,30055, у 1983 годзе — 30,84060 і г. д.).

Для вызначэння заработку, з якога будзе налічацца пенсія з 1 студзеня 1993 года, сярэднямесячны фактычны заработак пенсіянера памнажаецца на індэкс.

Разгледзім на канкрэтных прыкладах, як будзе пераразлічвацца пенсія з прымяненнем індэксаў.

1. Ветраву пенсія па ўзросту была назначана ў 1981 годзе з сярэднямесячнага заработку 175 рублёў пры стажы работы 45 гадоў. З 1 студзеня 1993 года яму пенсія будзе налічана з заработку 5.658 рублёў (175 руб.×32,33029=5.658 руб.).

Размер пенсіі, зыходзячы са стажу работы 45 гадоў, складзе 4.244 рублі (5.658 руб.× 75 працэнтаў).

2. Калінінай пенсія па інваліднасці была назначана ў 1975 годзе з сярэднямесячнага заработку 296 рублёў пры стажы работы 30 гадоў. Індэкс росту сярэднямесячнай заработнай платы рабочых і служачых з 1975 года роўны 39,46614. Для вызначэння заработку, з якога будзе налічана пенсія з 1 студзеня 1993 года, фактычны заработак 296 рублёў памнажаецца на індэкс 39,46614, атрымліваецца 11.682 рублі.

У адпаведнасці з артыкулам 56 Закона для разліку пенсіі заработак у суме не вышэй за чатырохкратны размер мінімальнай заработнай платы прымаецца цалкам. Кожная наступная частка заработку ўлічваецца ў такім размеры: у межах пятага мінімуму заработнай платы — 85 працэнтаў, шостага — 70 працэнтаў, сёмага — 55 працэнтаў, восьмага — 40 працэнтаў, дзевятага — 25 працэнтаў, дзесятага — 15 працэнтаў. Заработак звыш дзесяцікратнага размеру мінімальнай заработнай платы пры налічэнні пенсіі не прымаецца.

З улікам выкладзенага, Калінінай з 1 студзеня 1993 года пенсія будзе налічана з заработку 10.877 рублёў. Размер пенсіі зыходзячы са стажу работы 30 гадоў складае 7.070 рублёў (10.877 рублёў×65 працэнтаў).

Індэксы выкарыстоўваюцца для павелічэння заработку толькі тым пенсіянерам, якім пенсіі налічаны да 1 студзеня 1991 года, і пры гэтым толькі для пераразлікаў з 1 студзеня 1993 года. Для далейшых пераразлікаў пенсій будзе прымяняцца індывідуальны каэфіцыент заработку пенсіянера, вызначаемы шляхам дзялення сярэднямесячнага фактычнага заработку, з якога налічана пенсія, на сярэднямесячную заработную плату рабочых і служачых за год, у якім налічана пенсія.

Пенсіянерам, якім пенсія налічана ў 1991, 1992 гадах, яна будзе пераразлічана з заработку, адкарэкціраванага шляхам прымянення індывідуальнага каэфіцыента заработку пенсіянера. Каэфіцыент вызначаецца дзяленнем сярэднямесячнага фактычнага заработку пенсіянера, налічанага за ўстаноўлены заканадаўствам перыяд, на сярэднямесячную заработную плату рабочых і служачых у рэспубліцы за гэты ж перыяд. Потым размер сярэднямесячнай заработнай платы рабочых і служачых у рэспубліцы за трэці квартал 1992 года памнажаецца на індывідуальны каэфіцыент. Атрыманы вынік з'яўляецца заработкам, з якога будзе налічана пенсія з 1 студзеня 1993 года.

Напрыклад, Кавалёву пенсія па ўзросту назначана ў лістападзе 1992 года з сярэднямесячнага фактычнага заработку 1.987 рублёў за пяць апошніх гадоў работы (з лістапада 1988 г. па кастрычнік 1992 г.). Сярэднямесячная заработная плата рабочых і служачых за гэтыя пяць гадоў склала 876,3 рубля. Індывідуальны каэфіцыент заработку Кавалёва складае 2,26748 (1987 руб.: 876,3 руб.). З 1 студзеня 1993 года пенсія яму будзе налічана з заработку 11.231 руб. (4,953 руб. — сярэднямесячная заработная плата рабочых і служачых у рэспубліцы за трэці квартал 1992 года, памножаная на 2,26748).

Пераразлікі пенсій з 1 студзеня 1993 года будуць рабіцца органамі сацыяльнага забеспячэння па дакументах, што ёсць у пенсіённай справе. Зварот пенсіянераў у аддзелы сацыяльнага забеспячэння ці цэнтры па налічэнню і выплаце пенсій і дапамог па гэтаму пытанню не патрэбен.

НАКАЗ ВЁСКІ

30 лістапада ў вёсцы Новы Свержань, што ў Стаўбцоўскім раёне, адбылася сустрэча прадстаўнікоў кіраўніцтва беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады і Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі з мясцовымі жыхарамі. Удзельнікі сустрэчы адобрылі пагадненне аб супрацоўніцтве, заключанае больш як два месяцы назад паміж БСДГ і ФПБ. Створана адна з першых у рэспубліцы грамадскіх камісій па кантролю за выкананнем заканадаўчых актаў аб прыватызацыі, у састаў якой увайшлі пяць прадстаўнікоў мясцовай прафсаюзнай арганізацыі. Члены Грамады і Федэрацыі прафсаюзаў — народныя дэпутаты Беларусі — атрымалі наказ узняць на дзесятай сесіі Вярхоўнага Савета пытанне аб павышэнні мінімальнай заработнай платы да 3 тысяч рублёў.

Алесь КНЯЗЮК,
БелаПАН.

АБ РОЗНІЧНЫХ ЦЭНАХ НА АСОБНЫЯ ХАРЧОВЫЯ ТАВАРЫ

У верасні—кастрычніку г. г. Расія і Казахстан, якія з'яўляюцца для Беларусі асноўнымі пастаўшчыкамі сыравінных рэсурсаў, у пяць і больш разоў павысілі цэны на нафту і харчовае збожжа. Гэта выклікала шматразовы рост сельскагаспадарчых і прамысловых выдаткаў унутры рэспублікі. У мэтах кампенсацыі росту затрат сельгасвытворцаў у лістападзе павышаны ад 2,3 да 3 разоў закупачныя цэны на буйную рагатую жывёлу, свіней, малако.

Захаванне ў такіх умовах існуючага ўзроўню фіксаваных розвічных цэн на харчовыя тавары, павышаных апошні раз у ліпені (на мяса) і ў жніўні (на масла і малако), патрабуе да канца года дадатковага выдзялення сродкаў з бюджэту ў размеры 22,7 млрд. рублёў, што складае прыкладна па свайму аб'ёму паўгадавую суму раней выдзеленых дзяржаўных датацый.

Поўнае зняцце бюджэтных датацый прывяло б да павышэння рознічных цэн на ялавічыну да 324 рублёў за 1 кг, на свініну — да 368 рублёў і на масла — да 510 рублёў за 1 кг.

Нягледзячы на падваенне з 1 лістапада г.г. мінімальнай заработнай платы і павелічэнне сацыяльных выплат, на працягу лістапада дзяржаўныя рознічныя цэны на прадукты харчавання не мяняліся.

На фоне сур'ёзных цяжкасцей бюджэту рэспублікі, звязаных з агульным ростам цэн і зніжэннем аб'ёмаў вытворчасці прадукцыі, узнікла пільная патрэба частковага перанясення падаражання прадуктаў харчавання на спажыўцоў пры захаванні ў цэлым бюджэтнай падтрымкі цэн на сацыяльна значныя тавары.

У гэтых умовах Мінсельгаспрод, Мінгандаль, Дэпартамент цэн пры Дзяржэканомплане па ўзгадненню з Мінфінам, кіруючыся паўнамоцтвамі, прадастаўленымі ўрадам, па ўрэгуляванню цэн на сацыяльна значныя тавары і паслугі, зацвердзілі з уводам у дзеянне з 30 лістапада 1992 года новыя прэйскуранты рознічных цэн з павышэннем іх узроўню на ялавічыну, свініну, масла — у 2 разы, вараныя каўбасныя вырабы — у сярэднім у 2,8 раза.

Указанае павышэнне рознічных цэн не кампенсуе ў поўнай меры падаражанне сельскагаспадарчай прадукцыі, таму ўрадам выдзелены на астатні перыяд года дадатковыя бюджэтныя асігнаванні ў суме 9,2 млрд. рублёў для дзяржаўнай падтрымкі вёскі.

Гэта дасць магчымасць таксама захаваць да канца года дзеючыя рознічныя цэны на масавыя і дыетычныя гатункі хлеба і хлебабулачных вырабаў, натуральнае малако, смятанку, кісламалочныя прадукты, смятану, тварог, тварожныя вырабы і дзіцячае харчаванне.

МІНІСТЭРСТВА СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ І ПРАДУКТАЎ ХАРЧАВАННЯ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

МІНІСТЭРСТВА ГАНДЛЮ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ДЭПАРТАМЕНТ ЦЭН ПРЫ ДЗЯРЖЭКАНОМПЛАНЕ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ ДЗЯРЖАЎНАЙ ГРАНІЦЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

РАЗДЗЕЛ I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Дзяржаўная граніца Рэспублікі Беларусь

Дзяржаўная граніца Рэспублікі Беларусь ёсць лінія і праходзячая па гэтай лініі вертыкальная паверхня, якія вызначаюць межы тэрыторыі Рэспублікі Беларусь — сушы, вод, нетраў, паветранай прасторы.

Дзяржаўная граніца Рэспублікі Беларусь вызначаецца актамі заканадаўства Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 2. Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь складаецца з гэтага Закона і іншых актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь, якія прымаюцца ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь і гэтым Законам.

Артыкул 3. Устанаўленне Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Дзяржаўная граніца Рэспублікі Беларусь, калі іншае не прадугледжана міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь, устанаўліваецца:

на сушы — па характэрных кропках і лініях рэльефу або выразна бачных арыенцірах;

на суднаходных рэках — па сярэдзіне галоўнага фарватэру або тальвегу ракі; на несуднаходных рэках (ручаях) — па іх сярэдзіне або па сярэдзіне галоўнага іх рукава; на азёрах або іншых вадаёмах — па прамой лініі, якая злучае выхады Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь да берагоў возера або іншага вадаёма.

Дзяржаўная граніца Рэспублікі Беларусь, якая праходзіць па рацэ (ручаю), возеры або іншаму вадаёму, не перамяшчаецца як пры змяненні абрысу іх берагоў або ўзроўню вады, так і пры адхіленні рэчышча ракі (ручая) у той ці іншы бок;

на вадасховішчах гідравузлоў і іншых штучных вадаёмах — у адпаведнасці з лініяй Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, якая праходзіла на мясцовасці да іх запаўнення;

на чыгуначных і аўтадарожных мастах, плацінах і іншых збудаваннях, якія праходзяць праз пагранічныя ўчасткі суднаходных і несуднаходных рэк (ручаёў), — па сярэдзіне гэтых збудаванняў або па іх тэхналагічнай восі незалежна ад праходжання Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь на вадзе.

Артыкул 4. Унутраныя воды Рэспублікі Беларусь

Унутранымі водамі Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца воды рэк, азёр і іншых вадаёмаў, берагі якіх поўнасцю належаць Рэспубліцы Беларусь.

Артыкул 5. Абазначэнне Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Дзяржаўная граніца Рэспублікі Беларусь на мясцовасці абазначаецца выразна бачнымі пагранічнымі знакамі, форма, размеры і парадак устаноўкі якіх вызначаюцца актамі заканадаўства і міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 6. Узаемаадносіны Рэспублікі Беларусь з суседнімі дзяржавамі па пагранічных пытаннях

Пагранічныя пытанні з суседнімі дзяржавамі вырашаюцца Рэспублікай Беларусь на аснове ўзаемнасці і добрасуседства ў адпаведнасці з гэтым Законам, іншымі заканадаўчымі актамі і міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

РАЗДЗЕЛ II. РЭЖЫМ ДЗЯРЖАЎНАЙ ГРАНІЦЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 7. Вызначэнне рэжыму Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

[illegible]

Артыкул 8. Перасячэнне Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

[illegible] Міністраў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з заканадаўствам і міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Пункты пропуску — пагранічныя чыгуначныя і аўтамабільныя станцыі, рачныя парты, аэрапорты і аэрадромы — адкрываюцца для міжнародных зносін пасля завяршэння іх будаўніцтва і добраўпарадкавання, стварэння кантрольна-прапускных пунктаў пагранічных войск, мытных устаноў і іншых органаў, якія ажыццяўляюць кантроль на Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь.

Межы (граніцы) пунктаў пропуску ўстанаўліваюцца пагранічнымі войскамі і органамі мытнага кантролю па ўзгадненню [illegible]

Артыкул 9. Вылет і пасадка паветраных суднаў

Вылет паветраных суднаў з тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, а таксама іх прызямленне (пасадка) пасля прылёту ў Рэспубліку Беларусь праводзяцца ў аэрапортах (аэрадромах), адкрытых для міжнародных палётаў, дзе ёсць кантрольна-прапускныя пункты пагранічных войск, мытныя ўстановы і іншыя службы, якія ажыццяўляюць кантроль на дзяржаўнай граніцы. Іншы парадак вылету і пасадкі паветраных суднаў дапускаецца толькі з дазволу ўпаўнаважаных на тое рэспубліканскіх органаў.

Артыкул 10. Кантроль пры перасячэнні Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Асобы, транспартныя сродкі, грузы і іншая маёмасць, якія накіроўваюцца праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь, падлягаюць пагранічнаму і мытнаму кантролю. У неабходных выпадках ажыццяўляецца таксама санітарна-каранцінны, ветэрынарны і фітасанітарны кантроль, кантроль за вывазам культурных каштоўнасцей і іншы кантроль. Кантроль арганізуецца і ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Капітаны (камандзіры) рачных і паветраных суднаў, начальнікі паяздоў і вадзіцелі аўтатранспарту замежнага накіравання за незаконнае знаходжанне на давераных ім транспартных сродках пабочных асоб нясуць крымінальную, адміністрацыйную або іншую адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Нагляд транспартных сродкаў праводзіцца ў прысутнасці ўладальнікаў і абслугоўваючага персаналу транспартных сродкаў. Службовыя асобы транспарту, арганізацый абавязаны па патрабаванню прадстаўнікоў пагранічных войск прад'яўляць да нагляду транспартныя сродкі, распячатваць апламбаваныя вагоны, аўтамабілі, кантэйнеры і іншыя памяшканні рачных, паветраных суднаў замежнага накіравання.

Артыкул 11. Пропуск асоб, транспартных сродкаў, грузаў і іншай маёмасці праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь

Пропуск асоб, якія накіроўваюцца праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь, ажыццяўляецца пагранічнымі войскамі па сапраўдных дакументах на права ўезду на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь або выезду з рэспублікі.

Пропуск транспартных сродкаў, грузаў і іншай маёмасці праз граніцу праводзіцца ў адпаведнасці з заканадаўствам [illegible]

Артыкул 12. [illegible]

[illegible] суднаў і плаўсродкаў ва ўнутраныя воды і парты Рэспублікі Беларусь і знаходжаннем у іх, устанаўліваюцца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, а таксама правіламі, якія выдаюцца ўпаўнаважанымі на тое органамі.

Артыкул 13. Абавязкі замежных неваенных суднаў і ваенных плаўсродкаў па выкананню ў водах Рэспублікі Беларусь навігацыйных і іншых правіл

Замежныя неваенныя судны і ваенныя плаўсродкі ў час плавання і знаходжання ў частцы вод пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў, якая належыць Рэспубліцы Беларусь, абавязаны выконваць правілы радыёсувязі, навігацыйныя, партовыя, мытныя, санітарныя і іншыя правілы.

Замежныя неваенныя судны і ваенныя плаўсродкі ў выпадку вымушанага заходу і знаходжання ў водах пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў, якія належаць Рэспубліцы Беларусь, або ў выпадку вымушанага невыканання правіл плавання абавязаны паведаміць аб гэтым адміністрацыі бліжэйшага порта Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 14. Забарона промыславай, даследчай і гідраграфічнай дзейнасці замежных суднаў у водах Рэспублікі Беларусь

Промыславая, даследчая і гідраграфічная дзейнасць замежных суднаў у частцы вод пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў, якая належыць Рэспубліцы Беларусь, забараняецца, за выключэннем выпадкаў, калі такая дзейнасць ажыццяўляецца з дазволу ўпаўнаважаных на тое органаў Рэспублікі Беларусь або на падставе яе міжнародных дагавораў.

Артыкул 15. Парадак ажыццяўлення гаспадарчай дзейнасці на Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Суднаходства, карыстанне воднымі аб'ектамі для патрэб лесасплаву і іншыя віды водакарыстання, наладжванне розных гідразбудаванняў, праведзенне іншых работ у прыналежнай Рэспубліцы Беларусь частцы вод пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў, карыстанне землямі, лясамі, вядзенне горнай справы, геалагічных пошукаў, промыславая і іншая гаспадарчая дзейнасць на Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь праводзяцца ў адпаведнасці з актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь і яе міжнароднымі дагаворамі.

Парадак ажыццяўлення ўсіх відаў гаспадарчай дзейнасці на Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь устанаўліваецца па- [illegible]

Артыкул 16. [illegible]

[illegible] межаваны ці спынены або ўстаноўлен каранцін для людзей, жывёлы, якія перасякаюць Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь, перамяшчаемых грузаў, насеннага пасадачнага матэрыялу і іншай прадукцыі жывёльнага і раслліннага паходжання.

Артыкул 17. Парушальнікі Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Парушальнікамі Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца:

асобы, якія перасеклі або спрабуюць перасячы Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь любым спосабам па-за пунктамі пропуску або ў пунктах пропуску праз граніцу, але з парушэннем устаноўленых правіл яе перасячэння;

асобы, якія пранiклі або спрабуюць пранікнуць на замежны або прыналежны Рэспубліцы Беларусь транспартны сродак замежнага накіравання з мэтай незаконнага выезду з тэрыторыі Рэспублікі Беларусь;

замежныя неваенныя судны і ваенныя плаўсродкі, што зайшлі ў прыналежную Рэспубліцы Беларусь частку пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў у парушэнне ўстаноўленых правіл;

паветраныя судны і іншыя лятальныя апараты, якія перасеклі Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь без адпаведнага дазволу або ўчынілі парушэнні правіл пералёту праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь.

Парушэннем Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь з'яўляецца таксама перасячэнне яе любымі іншымі тэхнічнымі або іншымі сродкамі без належнага на тое дазволу або ў парушэнне ўстаноўленага парадку.

Асобы, якія выпадкова перасеклі Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь, адносяцца да парушальнікаў рэжыму граніцы.

Артыкул 18. Пагранічныя ўпаўнаважаныя Рэспублікі Беларусь

Для вырашэння пытанняў, звязаных з падтрыманнем рэжыму Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, а таксама для ўрэгулявання пагранічных інцыдэнтаў на пэўных участках дзяржаўнай граніцы рэспублікі з ліку афіцэраў пагранічных войск Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь назначаюцца пагранічныя ўпаўнаважаныя Рэспублікі Беларусь.

Пагранічныя ўпаўнаважаныя Рэспублікі Беларусь кіруюцца актамі заканадаўства, а таксама міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Неўрэгуляваныя пагранічнымі ўпаўнаважанымі пытанні вырашаюцца ў дыпламатычным парадку.

РАЗДЗЕЛ III. ПАГРАНІЧНЫ РЭЖЫМ

Артыкул 19. Пагранічная зона і пагранічная паласа

У мэтах забеспячэння на Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь належнага парадку Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь устанаўліваецца пагранічная паласа і можа ўстанаўлівацца пагранічная зона.

Пагранічная зона ўстанаўліваецца, як правіла, у межах тэрыторыі раёна, горада, пасёлка, сельсавета, якая прылягае да Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь. У склад пагранічнай зоны (там, дзе яна ўстанаўліваецца) уключаюцца таксама прыналежная Рэспубліцы Беларусь частка вод пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў і размешчаныя ў гэтых водах астравы.

Пагранічная паласа ўстанаўліваецца непасрэдна ўздоўж Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь на яе сухапутных участках або ўздоўж берагоў пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў з улікам асаблівасцей мясцовых умоў. У пагранічную паласу не ўключаюцца населе- [illegible]

Артыкул 20. Пагранічны рэжым

[illegible] ных суднаў, іх плавання і знаходжання ў прыналежнай Рэспубліцы Беларусь частцы вод пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў.

Прадугледжаны часткай першай гэтага артыкула парадак уліку і ўтрымання самаходных і несамаходных суднаў на прыстанях, прычалах, у партах і ў іншых пунктах базіравання, іх плавання і знаходжання ў прыналежнай Рэспубліцы Беларусь частцы вод пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў распаўсюджваецца і на тэрыторыю раёна, горада, пасёлка, сельсавета, якая прылягае да Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, дзе пагранічная зона не ўстаноўлена.

Забараняецца ўтрымліваць самаходныя і несамаходныя судны па-за ўстаноўленымі прыстанямі, прычаламі і іншымі пунктамі базіравання або на іх, але з парушэннем правіл утрымання, а таксама адыходзіць ад берага або прыставаць да берага па-за прыстанямі, прычаламі і іншымі пунктамі базіравання.

Артыкул 21. Уезд у пагранічную зону і пагранічную паласу. Вядзенне работ

Уезд у пагранічную зону асобам, якія не пражываюць у ёй пастаянна, без дазволу органаў унутраных спраў, калі не ўстаноўлены іншы парадак, забараняецца.

Дазвол на ўезд, часовае знаходжанне і вядзенне работ у пагранічнай паласе даюць пагранічныя войскі. У неабходных выпадках яны могуць уводзіць дадатковыя часовыя рэжымныя абмежаванні на ўезд і вядзенне работ у пагранічнай паласе.

Артыкул 22. Асаблівасці пагранічнага рэжыму ў прыналежнай Рэспубліцы Беларусь частцы вод пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў

Частка вод пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў, якая належыць Рэспубліцы Беларусь, і размешчаныя ў ёй астравы знаходзяцца пад кантролем пагранічных войск.

[illegible]

Артыкул 23. Рэжым у пунктах пропуску праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь

[illegible] маў, адкрытых для міжнародных зносін, а таксама ажыццяўлення іншай дзейнасці, звязанай з пропускам праз дзяржаўную граніцу асоб, транспартных сродкаў, грузаў і іншай маёмасці, вызначаюцца гэтым Законам і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Рэжым у пунктах пропуску праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь устанаўліваецца пагранічнымі войскамі па ўзгадненню з органамі мытнага кантролю і абласнымі (гарадскімі) Саветамі народных дэпутатаў.

У памяшканнях і месцах, дзе ажыццяўляецца пагранічны кантроль, пагранічныя войскі ўстанаўліваюць дадатковыя рэжымныя правілы, якія рэгламентуюць парадак допуску ў іх асоб, што ўдзельнічаюць у кантролі і абслугоўванні пасажыраў і транспартных сродкаў замежнага накіравання, і выключаюць незаконнае перасячэнне Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь.

РАЗДЗЕЛ IV. АХОВА ДЗЯРЖАЎНАЙ ГРАНІЦЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 24. Ахова Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Ахова Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь на сушы, рэках, азёрах і іншых вадаёмах, а таксама ў пунктах пропуску праз дзяржаўную граніцу ўскладаецца на пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь, а ў паветранай прасторы — на войскі проціпаветранай абароны.

Пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь і войскі проціпаветранай абароны Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь пры выкананні задач па ахове Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь кіруюцца гэтым Законам, Законам Рэспублікі Беларусь «Аб пагранічных войсках Рэспублікі Беларусь», іншымі актамі заканадаўства і міжнароднымі дагаворамі, а таксама нарматыўнымі актамі, якія выдаюцца спецыяльна ўпаўнаважанымі на тое органамі.

Артыкул 25. Падставы затрымання пагранічнымі войскамі замежных і прыналежных Рэспубліцы Беларусь неваенных суднаў

Неваеннае судна, якое знаходзіцца ў прыналежнай Рэспубліцы Беларусь частцы вод пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў, затрымліваецца пагранічнымі войскамі і канваіруецца ў бліжэйшы порт або іншы адпаведны пункт, калі:

судна знаходзіцца ў закрытым для плавання раёне, аб'яўленым упаўнаважанымі на тое органамі ва ўстаноўленым парадку;

судна праводзіць высадку або пасадку любой асобы, выгрузку або пагрузку грузаў ці валюты па-за ўстаноўленымі для гэтага месцамі або ва ўстаноўленых для гэтага месцах, але без дазволу адпаведных органаў рэспублікі;

судна незаконна займаецца промыславай, даследчай або гідраграфічнай дзейнасцю, скідам, захаваннем рэчываў, шкодных для здароўя людзей або для жывых рэсурсаў вод ці іншых забруджвальных адходаў і матэрыялаў, або ўчыняе любы іншы акт, які наносіць урон Рэспубліцы Беларусь;

членамі экіпажа або іншымі асобамі, якія знаходзяцца на судне, пашкоджваюцца пагранічныя знакі, сродкі навігацыйнай агароджы, кабелі сувязі, іншыя падводныя або надводныя аб'екты, якія належаць рэспубліцы;

судна ажыццяўляе без дазволу ўпаўнаважаных на тое органаў рэспублікі пад'ём у паветра або прыняцце на борт лятальных апаратаў;

капітан судна не прад'явіў неабходных суднавых і грузавых дакументаў;

судна не падпарадкоўваецца распараджэнням прадстаўнікоў пагранічных войск або іншых адпаведных органаў рэспублікі;

судна парушае правілы, устаноўленыя гэтым Законам, іншымі актамі заканадаўства і міжнароднымі дагаворамі рэспублікі, або агульнапрызнаныя прынцыпы і нормы міжнароднага права.

Рашэнне аб затрыманні і аглядзе судна прымаецца ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

У адносінах да замежных ваенных плаўсродкаў, якія парушаюць парадак плавання і знаходжання ў прыналежнай Рэспубліцы Беларусь частцы вод пагранічных рэк, азёр і ін- [illegible]

Артыкул 26. Пратакол агляду або затрымання неваеннага судна

[illegible] кола. Калі капітан агледжанага або затрыманага судна лічыць дзеянні пагранічных войск неправамернымі або не згодзен са зместам пратакола, ён можа зрабіць на любой мове агаворку ў самім пратаколе або ў асобным дакуменце, які прыкладаецца да пратакола. Пры адмове капітана падпісаць пратакол робіцца адпаведны запіс у пратаколе.

Артыкул 27. Вынікі затрымання замежных неваенных суднаў

Затрыманыя замежныя неваенныя судны перадаюцца ва ўстаноўленым парадку ўпаўнаважаным прадстаўнікам адпаведных сумежных дзяржаў, або выдвараюцца за межы Рэспублікі Беларусь, або ў выпадках, прадугледжаных заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, канфіскуюцца па рашэнню суда.

Артыкул 28. Правілы, што прымяняюцца ў адносінах да транспартных сродкаў і паветраных суднаў, якія парушаюць парадак перасячэння дзяржаўнай граніцы і знаходжання ў межах Рэспублікі Беларусь

У адносінах да наземных транспартных сродкаў і паветраных суднаў, якія парушаюць парадак перасячэння дзяржаўнай граніцы рэспублікі, знаходжання на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і ў яе паветранай прасторы, дзейнічаюць асобыя правілы.

Артыкул 29. Прымяненне зброі, баявой тэхнікі і спецыяльных сродкаў пры ахове Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь і войскі проціпаветранай абароны Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь, ахоўваючы Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь, для адбіцця ўзброенага нападу і ўварвання на тэрыторыю рэспублікі, спынення ўзброеных правакацый на Дзяржаўнай [illegible]

РАЗДЗЕЛ V. УДЗЕЛ ДЗЯРЖАЎНЫХ ОРГАНАЎ, ГРАМАДСКІХ АБ'ЯДНАННЯЎ І ГРАМАДЗЯН У АКАЗАННІ ДАПАМОГІ ПАГРАНІЧНЫМ ВОЙСКАМ У АХОВЕ ДЗЯРЖАЎНАЙ ГРАНІЦЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 30. Удзел дзяржаўных органаў, грамадскіх аб'яднанняў і грамадзян у аказанні дапамогі пагранічным войскам у ахове Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Дзяржаўныя органы, грамадскія аб'яднанні, службовыя асобы абавязаны аказваць усямерную дапамогу пагранічным войскам Рэспублікі Беларусь у забеспячэнні суверэнітэту рэспублікі на Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь.

Ахова Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь ажыццяўляецца пагранічнымі войскамі пры актыўным удзеле грамадзян Рэспублікі Беларусь. Дзяржаўныя органы і грамадскія аб'яднанні садзейнічаюць пагранічным войскам у прыцягненні грамадзян Рэспублікі Беларусь да аказання дапамогі пагранічным войскам у ахове Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь на добраахвотных пачатках.

У населеных пунктах прыгранічных раёнаў і ў пунктах пропуску праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь ствараюцца добраахвотныя народныя фарміраванні ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 31. Абавязкі дзяржаўных органаў, грамадскіх аб'яднанняў, службовых асоб, грамадзян, звязаныя з забеспячэннем аховы Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Дзяржаўныя органы, грамадскія аб'яднанні, службовыя асобы, а таксама грамадзяне Рэспублікі Беларусь абавязаны захоўваць рэжым Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, выконваць патрабаванні пагранічнага рэжыму і рэжыму ў пунктах пропуску праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь.

Дзяржаўныя органы, грамадскія аб'яднанні і службовыя асобы павінны пастаянна праводзіць работу па растлумачэнню грамадзянам Рэспублікі Беларусь ваеннага, палітычнага і эканамічнага значэння аховы Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь.

РАЗДЗЕЛ VI. АДКАЗНАСЦЬ ЗА ПАРУШЭННЕ ЗАКАНАДАЎСТВА АБ ДЗЯРЖАЎНАЙ ГРАНІЦЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 32. Адказнасць за парушэнне заканадаўства аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь

Асобы, вінаватыя ў парушэнні або спробе парушэння Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, яе рэжыму, пагранічнага рэжыму, рэжыму ў пунктах пропуску праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь, у незаконным перамяшчэнні або спробе незаконнага перамяшчэння праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь грузаў, матэрыялаў, дакументаў і іншых прадметаў, а таксама ў іншых парушэннях заканадаўства аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, нясуць крымінальную, адміністрацыйную або іншую адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШУШКЕВІЧ.

4 лістапада 1992 г. г. Мінск.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь «Аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь»

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь» з дня яго апублікавання.

2. У далейшым да прывядзення заканадаўства Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь» дзеючыя акты заканадаўства па пытаннях, якія датычацца Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, прымяняюцца пастолькі, паколькі яны не супярэчаць указанаму Закону.

3. Даручыць Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у двухмесячны тэрмін пасля ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь «Аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь»:

прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы па прывядзенню заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з указаным Законам;

забяспечыць перагляд і адмену міністэрствамі і ведамствамі іх нарматыўных актаў, якія супярэчаць указанаму Закону;

назначыць пагранічных прадстаўнікоў Рэспублікі Беларусь на беларуска-польскі ўчастак Дзяржаўнай граніцы рэспублікі, вызначыць іх паўнамоцтвы і парадак вырашэння пытанняў, звязаных з падтрыманнем рэжыму Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь. Пагранічных прадстаўнікоў Рэспублікі Беларусь на іншыя ўчасткі Дзяржаўнай граніцы рэспублікі назначаць па меры арганізацыі іх аховы часцямі пагранічных войск Рэспублікі Беларусь;

вырашыць пытанне аб устанаўленні на Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь пагранічнай паласы, пагранічнай зоны і пагранічнага рэжыму ў іх. Прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб стварэнні ў прыгранічных населеных пунктах добраахвотных фарміраванняў па аказанню дапамогі пагранічным войскам у ахове Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, правах, абавязках і парадку выкарыстання гэтых фарміраванняў.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШУШКЕВІЧ.

4 лістапада 1992 г. г. Мінск

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ ПАГРАНІЧНЫХ ВОЙСКАХ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

РАЗДЗЕЛ I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь

Пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь — дзяржаўны орган выканаўчай улады, які ахоўвае і абараняе дзяржаўную граніцу і суверэнітэт Рэспублікі Беларусь. У сваёй дзейнасці пагранічныя войскі падпарадкоўваюцца Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 2. Прававая аснова дзейнасці пагранічных войск Рэспублікі Беларусь

Прававой асновай дзейнасці пагранічных войск Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь, гэты Закон, Закон Рэспублікі Беларусь «Аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь», іншыя нарматыўныя акты Рэспублікі Беларусь.

Нагляд за выкананнем законаў у дзейнасці пагранічных войск Рэспублікі Беларусь ажыццяўляецца Генеральным пракурорам Рэспублікі Беларусь і падначаленымі яму пракурорамі.

Артыкул 3. Задачы пагранічных войск Рэспублікі Беларусь

Задачамі пагранічных войск Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца:

ахова і абарона дзяржаўнай граніцы;

забеспячэнне суверэнітэту Рэспублікі Беларусь і абарона яе эканамічных інтарэсаў на дзяржаўнай граніцы;

забеспячэнне выканання заканадаўства рэспублікі аб дзяржаўнай граніцы і выканання абавязацельстваў, што вынікаюць з міжнародных дагавораў і пагадненняў Рэспублікі Беларусь па пытаннях рэжыму дзяржаўнай граніцы;

удзел у вырашэнні задач абароны і бяспекі Рэспублікі Беларусь на дзяржаўнай граніцы;

садзейнічанне праваахоўным, прыродаахоўным органам у абароне грамадзян, прыродных багаццяў і навакольнага асяроддзя ў пагранічнай паласе (зоне).

Артыкул 4. Прынцыпы дзейнасці пагранічных войск Рэспублікі Беларусь

Дзейнасць пагранічных войск Рэспублікі Беларусь будуецца на прынцыпах законнасці, гуманізму, павагі правоў і свабод асобы, узаемадзеяння з органамі ўлады і кіравання, прадпрыемствамі, установамі, грамадскімі аб'яднаннямі, службовымі асобамі і грамадзянамі.

Галоснасць у дзейнасці пагранічных войск забяспечваецца сістэматычным інфармаваннем органаў улады і кіравання, грамадскіх аб'яднанняў, насельніцтва і сродкаў масавай інфармацыі аб пагранічнай службе, стане аховы Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь і мерах па яе ўмацаванню.

Пагранічныя войскі для выканання ўскладзеных на іх задач маюць права прыцягваць грамадзян з іх згоды да супрацоўніцтва ў парадку, прадугледжаным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 5. Арганізацыя пагранічных войск Рэспублікі Беларусь

Пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь складаюцца з Галоўнага ўпраўлення пагранічных войск пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь, пагранічных атрадаў, атрадаў пагранічнага кантролю, авіяцыйных і іншых спецыяльных часцей і падраздзяленняў. Іх арганізацыйная структура вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Службовая дзейнасць часцей і падраздзяленняў пагранічных войск вызначаецца Палажэннем, якое зацвярджаецца начальнікам Галоўнага ўпраўлення пагранічных войск — камандуючым пагранічнымі войскамі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Фінансаванне пагранічных войск Рэспублікі Беларусь ажыццяўляецца з дзяржаўнага бюджэту і іншых крыніц.

РАЗДЗЕЛ II. АБАВЯЗКІ І ПРАВЫ ПАГРАНІЧНЫХ ВОЙСК РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 6. Абавязкі пагранічных войск Рэспублікі Беларусь

Пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь абавязаны:

папярэджваць і не дапускаць перасячэння Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь асобамі і транспартнымі сродкамі па-за пунктамі пропуску або незаконнымі спосабамі, выяўляць і затрымліваць парушальнікаў Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь:

ажыццяўляць ва ўстаноўленых пунктах і ва ўстаноўлены час пры наяўнасці належна аформленых дакументаў пропуск праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь асоб, транспартных сродкаў, грузаў і іншай маёмасці;

забяспечваць выкананне абавязацельстваў, што вынікаюць з міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь па пытаннях рэжыму дзяржаўнай граніцы;

спыняць любыя спробы незаконнага змянення праходжання Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь на мясцовасці;

кантраляваць самастойна або сумесна з органамі ўнутраных спраў, іншымі зацікаўленымі міністэрствамі і ведамствамі выкананне правіл пагранічнага рэжыму і рэжыму ў пунктах пропуску праз дзяржаўную граніцу;

садзейнічаць мытным установам у спыненні перамяшчэння праз дзяржаўную граніцу забароненых для ўвозу ў Рэспубліку Беларусь і вывазу з яе матэрыяльных і валютных каштоўнасцей, іншых матэрыялаў, якія складаюць дзяржаўную ваенную тайну;

аказваць у раёнах нясення службы спецыяльна ўпаўнаважаным на тое дзяржаўным органам Рэспублікі Беларусь неабходнае садзейнічанне ў іх дзейнасці па кантролю за захаваннем прыродных рэсурсаў, выкананнем правіл гаспадарчай дзейнасці, а таксама па ахове прыроднага асяроддзя ад забруджвання;

ажыццяўляць кантроль за выкананнем суднамі ўсіх дзяржаў устаноўленага парадку плавання і знаходжання ў водах пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў, якія належаць Рэспубліцы Беларусь;

адбіваць уварванне на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь узброеных фарміраванняў, спыняць узброеныя і іншыя правакацыі на граніцы, абараняць ад указаных злачынных замахаў прыгранічнае насельніцтва, дзяржаўную, асабістую і іншую ўласнасць.

Артыкул 7. Правы пагранічных войск Рэспублікі Беларусь

У межах пагранічнай паласы і зоны, у пунктах пропуску праз дзяржаўную граніцу, а таксама на тэрыторыі, дзе пагранічная зона не ўстаноўлена, але пагранічнымі войскамі ажыццяўляюцца дзеянні па ахове Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, пагранічныя войскі маюць права:

(Заканчэнне на 3-й стар.).

АБ ПАГРАНІЧНЫХ ВОЙСКАХ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 2-й стар.).

размяшчаць пагранічныя нарады, перамяшчацца па любых участках мясцовасці, правяраць дакументы, праводзіць нагляд транспартных сродкаў, грузаў і іншай маёмасці, якія імі перавозяцца, суправаджаць транспартныя сродкі пагранічнымі нарадамі;

ажыццяўляць неабходныя аператыўна - вышуковыя меры, праводзіць неадкладныя следчыя дзеянні і весці дазнанне па справах аб парушэннях дзяржаўнай граніцы, а таксама па іншых правапарушэннях, звязаных з дзейнасцю арганізаваных злачынных груп на граніцы ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь;

ажыццяўляць адміністрацыйнае затрыманне асоб, якія парушылі пагранічны рэжым або рэжым у пунктах пропуску праз дзяржаўную граніцу, а таксама наглядаць і пры неабходнасці забіраць рэчы і дакументы, што знаходзяцца пры іх, у адпаведнасці з заканадаўствам. Аб кожным выпадку адміністрацыйнага затрымання, асабістага нагляду затрыманага, нагляду і забірання рэчаў і дакументаў, якія знаходзяцца пры ім, дакладваць пракурору і складаць пратакол;

ажыццяўляць адміністрацыйнае затрыманне грамадзян Рэспублікі Беларусь, замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, якія парушылі або спрабавалі парушыць Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь, пры адсутнасці дастатковых падстаў для ўзбуджэння ў адносінах да іх крымінальных спраў, з санкцыі пракурора затрымліваць на тэрмін ... замежных грамадзян і асоб без грамадзянства на час, неабходны для іх перадачы пагранічным уладам суседняй дзяржавы, калі ў адносінах да гэтых асоб не прынята іншага рашэння;

утрымліваць асоб, затрыманых у адміністрацыйным парадку, а таксама асоб, у адносінах да якіх выбрана мера стрымання — заключэнне пад варту, у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам;

выклікаць, у парадку, устаноўленым заканадаўствам, праз органы ўнутраных спраў у падраздзяленні пагранічных войск для высвятлення абставін парушэння Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, пагранічнага рэжыму і рэжыму ў пунктах пропуску праз дзяржаўную граніцу. У неабходных выпадках высвятленне абставін гэтых парушэнняў можа ажыццяўляцца і ў іншых месцах;

правяраць у асоб, якія накіроўваюцца праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь, дакументы на права ўезду ў рэспубліку або выезду з рэспублікі, рабіць у гэтых дакументах адпаведныя адзнакі і пры неабходнасці часова забіраць іх; не прапускаць праз дзяржаўную граніцу асоб, якія не маюць сапраўдных на тое дакументаў, да належнага афармлення імі дакументаў на права ўезду ў Рэспубліку Беларусь або выезду з рэспублікі, ці да ўдакладнення абставін страты дакументаў грамадзянамі Рэспублікі Беларусь у перыяд знаходжання за мяжой і ўстанаўлення іх асобы;

з улікам цяжару і абставін учыненага грамадзянамі правапарушэння вырашаць пытанне аб іх пропуску праз дзяржаўную граніцу ў Рэспубліку Беларусь або з рэспублікі;

ажыццяўляць самастойна або сумесна з мытнымі ўстановамі нагляд замежных і прыналежных Рэспубліцы Беларусь транспартных сродкаў і асоб, якія накіроўваюцца праз дзяржаўную граніцу, і грузаў, якія перавозяцца імі;

вызначаць сумесна з зацікаўленымі арганізацыямі, прадпрыемствамі, установамі месцы прыпынкаў (стаянак) транспартных сродкаў пры ажыццяўленні пагранічнага кантролю ў пунктах пропуску праз Дзяржаўную граніцу Рэспублікі Беларусь;

абмяжоўваць у выпадках, што выклікаюцца абстаноўкай, правядзенне розных работ у пагранічнай паласе, за выключэннем работ на будоўлях, якія ажыццяўляюцца ў адпаведнасці з міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь, будоўлях рэспубліканскага значэння і правядзення мерапрыемстваў па ліквідацыі вынікаў стыхійных бедстваў і лакалізацыі небяспечных інфекцыйных захворванняў;

выкарыстоўваць сродкі сувязі міністэрстваў, дзяржаўных камітэтаў і ведамстваў, прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый незалежна ад ведамаснай падпарадкаванасці пры адбіцці ўварвання на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь узброеных фарміраванняў, спыненні ўзброеных і іншых правакацый, затрыманні парушальнікаў дзяржаўнай граніцы, а таксама ў іншых неабходных выпадках, што выклікаюцца абстаноўкай, на ўмовах, узгодненых ва ўстаноўленым парадку;

пры адбіцці ўварвання на тэрыторыю рэспублікі ўзброеных фарміраванняў, спыненні ўзброеных і іншых правакацый, праследаванні парушальнікаў граніцы і дастаўцы іх у падраздзяленні пагранічных войск бесперашкодна выкарыстоўваць транспартныя сродкі, якія належаць прадпрыемствам, установам або грамадзянам, акрамя транспартных сродкаў дыпламатычных, консульскіх і іншых прадстаўніцтваў замежных дзяржаў, міжнародных арганізацый, а таксама транспартных сродкаў спецыяльнага прызначэння;

карыстацца бясплатна ўсімі відамі грамадскага транспарту гарадскіх, прыгарадных і мясцовых зносін (акрамя таксі) у ...;

ствараць у населеных пунктах пагранічных раёнаў і ў пунктах пропуску праз дзяржаўную граніцу добраахвотныя фарміраванні з мясцовых жыхароў для ўдзелу ў ахове граніцы;

у парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, у мэтах матэрыяльна - тэхнічнага забеспячэння аператыўна - службовай дзейнасці часцей пагранічных войск набываць па безнаяўнаму разліку спецыяльную тэхніку, а таксама адабраную або канфіскаваную на законнай падставе маёмасць, выкарыстоўваць на патрэбы пагранічных войск рэспублікі частку сродкаў ад затрыманай пагранічнымі нарадамі кантрабанды.

У неабходных выпадках, звязаных з пошукам і затрыманнем парушальнікаў Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, пагранічныя войскі могуць ажыццяўляць прадастаўленыя ім правы на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і за межамі ўчастка, які ахоўваецца.

Артыкул 8. Правы пагранічных войск Рэспублікі Беларусь у адносінах да замежных і прыналежных Рэспубліцы Беларусь неваенных суднаў

У прыналежнай Рэспубліцы Беларусь частцы вод пагранічных рэк, азёр і іншых вадаёмаў у адносінах да замежных і прыналежных Рэспубліцы Беларусь неваенных суднаў пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь маюць права:

прапанаваць судну паказаць нацыянальны сцяг, калі ён не падняты, правесці апытанне аб мэтах заходу судна ў воды Рэспублікі Беларусь;

прапанаваць судну змяніць курс, калі яно ідзе ў закрыты для плавання раён;

спыніць судна і правесці яго агляд, калі яно не адказвае на сігналы апытання, знаходзіцца ў закрытым для плавання раёне, парушае іншыя правілы заходу ў воды Рэспублікі Беларусь, плавання і знаходжання ў іх, а таксама займаецца рыбалоўнай і іншай дзейнасцю ў парушэнне заканадаўства Рэспублікі Беларусь, яе міжнародных дагавораў або агульнапрызнаных прынцыпаў і норм міжнароднага права.

Агляд судна ўключае праверку суднавых і навігацыйных дакументаў, дакументаў членаў экіпажа і пасажыраў, дакументаў на грузы, а ў неабходных выпадках — суднавых памяшканняў і грузаў.

Пасля агляду судну можа быць дазволена прадоўжыць плаванне ў водах Рэспублікі Беларусь з выкананнем устаноўленых правіл ці прапанавана пакінуць воды Рэспублікі Беларусь, або яно можа быць затрымана ў адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь»;

змяшчаць на судна ў неабходных выпадках пагранічны нарад для суправаджэння судна ў порт або з порта да Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь;

здымаць з судна і затрымліваць асоб, якія ўчынілі злачынствы і падлягаюць крымінальнай адказнасці па заканадаўству Рэспублікі Беларусь, перадаваць гэтых асоб органам дазнання і следства, калі іншае не прадугледжана міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

РАЗДЗЕЛ III. ПРАХОДЖАННЕ СЛУЖБЫ Ў ПАГРАНІЧНЫХ ВОЙСКАХ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 9. Кадры пагранічных войск Рэспублікі Беларусь

Кадры пагранічных войск Рэспублікі Беларусь складае камандны і радавы склад гэтых войск, які знаходзіцца на абавязковай ваеннай службе.

Асобы, якія праходзяць абавязковую ваенную службу ў пагранічных войсках Рэспублікі Беларусь, з'яўляюцца ваеннаслужачымі, маюць адзінае форменнае адзенне і знакі адрознення, узоры якіх зацвярджаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Праходжанне службы афіцэрамі, прапаршчыкамі і іншымі ваеннаслужачымі ажыццяўляецца ў адпаведнасці з палажэннямі аб праходжанні ваеннай службы адпаведнымі катэгорыямі ваеннаслужачых, воінскімі статутамі і іншымі нарматыўнымі актамі.

На абавязковую тэрміновую службу ў пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь прызываюцца грамадзяне Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб усеагульным воінскім абавязку і ваеннай службе».

РАЗДЗЕЛ IV. ГАРАНТЫІ АБАРОНЫ ПРАВОЎ І ЗАКОННЫХ ІНТАРЭСАЎ ВАЕННАСЛУЖАЧЫХ ПАГРАНІЧНЫХ ВОЙСК РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 10. Статус ваеннаслужачых пагранічных войск Рэспублікі Беларусь

Ваеннаслужачыя пагранічных войск Рэспублікі Беларусь пры выкананні службовых абавязкаў з'яўляюцца прадстаўнікамі ўлады і знаходзяцца пад абаронай дзяржавы; ніхто, акрамя органаў і службовых асоб, прама ўпаўнаважаных на тое законам, не маюць права ўмешвацца ў службовую дзейнасць пагранічных войск.

Патрабаванні ваеннаслужачых пагранічных войск пры выкананні імі службовых абавязкаў абавязковыя для выканання грамадзянамі і службовымі асобамі. У выпадку неправамернасці такіх патрабаванняў дзеянні ваеннаслужачых пагранічных войск могуць быць абскарджаны ва ўстаноўленым парадку.

Проціпраўныя дзеянні ў адносінах да ваеннаслужачых пагранічных войск і грамадзян, якія аказваюць ім садзейнічанне ў ахове граніцы, што выражаюцца ў непакорнасці, абразе, супраціўленні, пагрозе, нанясенні цялесных пашкоджанняў або замаху на іх жыццё, здароўе і маёмасць, а таксама іншыя дзеянні, якія перашкаджаюць выкананню ўскладзеных на ваеннаслужачых пагранічных войск Рэспублікі Беларусь абавязкаў, цягнуць адказнасць, устаноўленую заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 11. Сацыяльная абарона ваеннаслужачых пагранічных войск Рэспублікі Беларусь

Меры сацыяльнай абароны ваеннаслужачых пагранічных войск Рэспублікі Беларусь і іх сем'яў вызначаюцца дзеючым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С. ШУШКЕВІЧ.

5 лістапада 1992 г.
г. Мінск.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ ПАРАДКУ ЎВЯДЗЕННЯ Ў ДЗЕЯННЕ ЗАКОНА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ «АБ ПАГРАНІЧНЫХ ВОЙСКАХ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ»

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь «Аб пагранічных войсках Рэспублікі Беларусь» з дня яго апублікавання.

2. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у трохмесячны тэрмін пасля ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь «Аб пагранічных войсках Рэспублікі Беларусь»:

прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прывядзенні заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з указаным Законам;

забяспечыць перагляд і адмену міністэрствамі, дзяржаўнымі камітэтамі і ведамствамі Рэспублікі Беларусь іх нарматыўных актаў, якія супярэчаць дадзенаму Закону.

3. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у двухмесячны тэрмін пасля прыняцця Закона Рэспублікі Беларусь «Аб пагранічных войсках Рэспублікі Беларусь»:

разгледзець і зацвердзіць арганізацыйную структуру і штатную колькасць часцей і падраздзяленняў пагранічных войск Рэспублікі Беларусь;

забяспечыць фінансаванне пагранічных войск Рэспублікі Беларусь, вызначыць парадак набыцця і выкарыстання на патрэбы пагранічных войск спецыяльнай тэхнікі, маёмасці, прадметаў і іншай кантрабанды, канфіскаванай імі на законнай падставе.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С. ШУШКЕВІЧ.

5 лістапада 1992 г.
г. Мінск.

«ДЗЯРЖАВА ХОЧА ЗАЯВІЦЬ АБ ТЫМ, ШТО МАЕ НАМЕР АБАРАНЯЦЬ ДЗЯРЖАЎНУЮ ЎЛАСНАСЦЬ АД НАТУРАЛЬНАГА ЖАДАННЯ КОЖНАГА ЖЫЦЬ ЛЕПШ, АЛЕ ЧАМУСЬЦІ ЗА КОШТ ДЗЯРЖАВЫ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

павінен ведаць, як працуе рубель у гэтых недзяржаўных структурах. Гэта права дзяржавы. Атрымаў рубель — здай справаздачу, як ён працуе.

— У адзінаццатым пункце пастановы, дзе гаворка ідзе аб знешнім гандлі і эканамічных сувязях, скарыстана словаспалучэнне «дзяржаўная манаполія». Што гэта — вяртанне да дзяржаўнай манаполіі? Дарэчы, заходніх партнёраў гэты пункт таксама можа збянтэжыць.

— Мы, мабыць, гэты пункт будзем правіць: атрымана шмат званкоў, у прыватнасці, ад знешнеэканамічных службаў. Так, адзінаццаты пункт найбольш туманны з усёй пастановы. Усіх ён некалькі насцярожыў, а заходніх партнёраў наогул здзівіў. Ніякага вяртання да манаполіі. Мы гаворым аб умацаванні ролі дзяржавы ў той вакханаліі, якая зараз адбываецца. Заявы КДБ, МУС гавораць аб тым, што не ўсё ў парадку ў гэтай галіне. Прычым маюць месца пацвярджэнні аб выдачы нейкіх ліцэнзій з нейкім інтарэсам. Спыніць гэта трэба? Трэба. Якім чынам? Арганізацыйным. Калі тавар стратэгічны, значыць, трэба большую групу людзей прыцягнуць да абгрунтавання неабходнасці выдачы ліцэнзій. Тут гаворка ідзе аб ліцэнзаванні прадукцыі, калі мы спрабуем яе экспартаваць. Від дзейнасці тут не закранаецца, хоць гэтага з пастановы і не вынікае, і можна разумець, як хочаш. Двайстае разуменне заўсёды на руку нармальнаму бюракрату: ён выкруціць рукі каму хочаш. Таму мы гэты пункт будзем правіць, удакладняць сваю пазіцыю менавіта па прадукцыі.

Тры сферы дзейнасці па экспарту прадукцыі: тая, што з'яўляецца стратэгічнай, ёю займаецца вялікая колькасць людзей на ўзроўні ўрада; прадукцыя нестратэгічнага, але шырокага ўжытку, якая выклікае інтарэс у заходняга партнёра — спецыяльныя падраздзяленні ў міністэрстве або ў нашым камітэце эканомсувязі; астатняя прадукцыя — па-ранейшаму.

Мы ўзмацняем кантроль. І гэта не дарэмна. Найбольш складанае пытанне, нават для нашага палітычнага суверэнітэту — гандлёвы баланс у нас адмоўны. Нават калі мы наладзім усе плацяжы, у нас не хопіць грошай заплаціць: за 9 месяцаў у Беларусі 91 мільярд адмоўнага гандлёвага балансу. І не таму, што баланс сапраўды такі, а таму, што ён адносна некіруемы. Прадпрыемствы пачынаюць набываць у запас матэрыялы і парушаюць баланс. Значыць, трэба кіраваць працэсам увозу і вывазу. Інакш мы будзем жабрацкай рэспублікай і без усялякай валюты.

Актыўная пазіцыя ў знешнеэканамічнай дзейнасці — неабходная ўмова. І калі ўпраўленне зрабіла гэты пункт недасканалым, мы можам згадзіцца з заўвагамі і выправіць яго. Можа і яшчэ ёсць нейкія прабелы. Але ў цэлым не трэба пастанову чытаць паміж радкамі. У ёй напісана: дзяржава хоча заявіць аб тым, што мае намер абараняць дзяржаўную ўласнасць ад натуральнага жадання кожнага жыць лепш, але чамусьці за кошт дзяржавы.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ

«НЯМЕЦКАЯ ХВАЛЯ»

*** У час адкрыцця сёмага з'езда народных дэпутатаў Расіі не адбылося чакаемай канфрантацыі паміж прэзідэнтам Барысам Ельцыным і апазіцыйнай нацыянал-камуністычнай большасцю ў парламенце. Ельцын заклікаў дэпутатаў праявіць стрыманасць і памяркоўнасць у палітычных спрэчках і пацвердзіў свой намер працягваць рэформы. Заявы некалькіх ультраправых дэпутатаў, якія абвінавачвалі Ельцына ў антыканстытуцыйных дзеяннях і патрабавалі вынясення вотуму недаверу прэм'ер-міністру Ягору Гайдару, былі адхілены пераважнай большасцю галасоў. Спрэчным застаецца пытанне аб падзеле ўлады паміж урадам і парламентам.**

● РАДЫЁПЕРАХВАТ

РОЗГАЛАС

«КІТАЙСКІ СІНДРОМ»

ПІНСК (С. Шапіра). Кітайскі гандлёвы шлях заваёўвае сярод пінчукоў усё большую папулярнасць. А гэтымі днямі была адзначана і знамянальная падзея: з далёкага ўсходняга замежжа вярнуўся тысячны з пачатку года турыст-камерсант, праўда, імя яго не паведамляецца. Дакладна можна толькі сказаць, што ў яго непамерных сумках знаходзіліся красоўкі, пухавікі, скураныя курткі. Смела бяромся сцвярджаць таксама, што якасць усяго гэтага шырспажыву далёкая ад сусветных стандартаў.

«Раскалоць» кітайскіх вяжораў амаль немагчыма. Усе яны стараюцца не афішыраваць свае даходы і расходы, лічачы гэта камерцыйнай тайнай. Але некаторыя моманты становяцца вядомымі грамадскасці. Напрыклад, адзін з прадпрымальных пінчукоў прывёз з Кітая амаль паўтары тоны грузу. Як ён гэта зрабіў і колькі давялося выкласці ў выглядзе адкупных розным службам, — таямніца. Другі «рэкорд» носіць скандальна-трагічнае адценне. Адзін з турыстаў «забыўся» заявіць у дэкларацыі 3 тысячы долараў, і мытнікі свой шанц не ўпусцілі. Для «бізнесмена» паездка аказалася ў поўным сэнсе «са слязамі на вачах».

І ўсё ж рэнтабельнасць кітайскай «кругасветкі», хоць і не да рубля, вылічыць можна: 150—200 тысяч рублёў прыбытку за паездку — справа звычайная.

Салдаты, уперад!

У сувязі з павышэннем цэн на прадтавары спецыяльным распараджэннем Савета Міністраў Беларусі павялічаны выплаты вайскоўцам на дарожныя расходы і камандзіровачныя. Цяпер яны ў разліку на адны суткі складаюць 8 працэнтаў мінімальнай заработнай платы на тэрыторыі Беларусі і 10 працэнтаў — у іншыя дзяржавы СНД.

БЕЛАПАН.

Лазня — справа стратная

РАГАЧОЎ. З дзевяці структурных падраздзяленняў гарадскога аб'яднання жыллёва-камунальнай гаспадаркі шэсць сёння з'яўляюцца стратнымі. З пачатку года на 1 мільён 800 рублёў страт нанесла аб'яднанню водаканалізацыйная гаспадарка, на 200 тысяч — санітарная ачыстка, на 500 — рытуальныя паслугі, на 350 — гасцініца. Але рэкардсменамі ў гэтай справе з'яўляюцца гарадская лазня і жыллёва-эксплуатацыйны ўчастак. Яны прынеслі арганізацыі страт на суму адпаведна 2,9 і 2,4 мільёна рублёў.

Зладзеі без разбору

У поле зроку айчынных гангстэраў трапляюць не толькі наваспечаныя камерсанты і бізнесмены, але і пенсіянеры. Адна з іх, магілёўчанка Н., звярнулася ў органы міліцыі з заявай аб тым, што ў яе кватэру зладзеі залезлі праз акно і ўкралі тры тэлевізары, тры дываны, халадзільнік і два паліто.

Барыс МІХЕЕЎ, БелаПАН.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ

ЛІК ІДЗЕ НА ТРЫЛЬЁНЫ

Бюджэтны дэфіцыт Расіі да канца 1992 года складзе каля паўтара трыльёна рублёў.

ШТО ТАКОЕ «АНЕМІЯ»!

Дзевяці жыхарам Пракоп'еўска ўрачы паставілі дыягназ «анемія» — хвароба, звязаная з недаяданнем.

ІНТЭЛІГЕНЦЫЯ...

У Маскве падпалкоўнік расійскай арміі пабіў настаўніка геаграфіі, які паставіў двойку яго сыну.

ПРАФЕСІЯ — ПРАСТЫТУТКА

Камісія па гандлю і паслугах Вярхоўнага Савета Латвіі падтрымала прапанову старшыні Рыжскай гарадской думы Андрыса Тэйкманіса аб легалізацыі прастытуцыі.

ПРАФСАЮЗЫ ДЗЕЦЯМ

Савет Федэрацыі прафсаюзаў стаў адным з заснавальнікаў Беларускага фонду сацыяльнай падтрымкі дзяцей і падлеткаў «Мы — дзецям». Ва ўстаўны фонд пералічана 100 тысяч рублёў.

НЕПАЎНАЛЕТНІЯ ЗЛАЧЫНЦЫ

ТАЛАЧЫН. **(Т. Махтадуй).** Што і казаць, у нас, дарослых, часам стыне кроў у жылах ад фантазіі дзяцей у час гульняў і забаў. Яны ўсё часцей заканчваюцца жорстка і непрадказальна. Гэтыя тры хлапчукі, старэйшаму з якіх споўнілася 11 гадоў, зайшлі вечарам на ферму калгаса «18 партз'езд» і пачалі па чарзе падпальваць поўсць цялушкам. Затым дайшла чарга да каня, якога малалетнія вылюдкі чуць не закатавалі да смерці. Камісія па справах непаўналетніх, якая створана пры райвыканкоме, як звычайна, вынесла гуманнае пакаранне іх бацькам — аштрафавала кожнага на 200 рублёў. Такія меры ўздзеяння, вядома ж, не спрыяюць зніжэнню правапарушэнняў непаўналетніх у раёне. Сярод іх пераважаюць крадзяжы дзяржаўнай і ўласнай маёмасці, угон аўтатранспарту, грабеж.

НЯБОЖЧЫКУ ТАКСАМА ПАТРЭБНА КРЫХУ ЎВАГІ

МІНСК. Незвычайнае, але ў наш час не нечаканае пытанне прыйшлося разглядаць на сесіі сталічнага гарвыканкома — «Аб паляпшэнні пахавальнага абслугоўвання адзінокіх грамадзян». Ужо даўно вядома, што адзінокія нябожчыкі часта кідаюцца на волю лёсу, бо іх проста няма каму хаваць. Таму Мінгарвыканком вырашыў стварыць пры райвыканкомах горада спецыяльныя камісіі па арганізацыі пахавання адзінокіх грамадзян, якое будзе выконвацца спецкамбінатам камунальна-бытавога абслугоўвання ў асноўным праз крэматорый. Фінансаваць работы, звязаныя з пахаваннем, будуць аддзелы сацыяльнага забеспячэння ў размеры чатырох мінімальных заработных плат, а затраты звыш гэтага будуць пакрывацца з бюджэту спецкамбіната.

Туберкулёз наступае

МІНСК. Сталічныя медыкі б'юць трывогу — адной з галоўных праблем у горадзе застаецца туберкулёз. Асноўная колькасць захварэўшых прыпадае на ўзрост ад 20 да 49 гадоў. У мінулым годзе толькі ў навучальных установах выяўлена 20 студэнтаў і навучэнцаў і 11 супрацоўнікаў з актыўнымі формамі гэтага страшнага захворвання. Лідзіруюць па колькасці хворых Цэнтральны і Ленінскі раёны сталіцы. А сярэдні паказчык сёння па Мінску — 21,4 «туберкулёзніка» на 100 тысяч насельніцтва.

ПАЛЯЦЕЦЬ НАЎДАЧУ І ВЯРНУЦЦА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

рожскім атрадзе нядаўна былі забіты тры салдаты-пагранічнікі і афіцэр.

У Таджыкістане фактычна правіць баль безуладдзе. Наша рэспубліка адной з першых амаль поўнасцю эвакуіруе сваіх ваенных з самай «гарачай» краіны.

Дзейсную дапамогу аказаў міністр абароны генерал-палкоўнік Павел Казлоўскі, які дамовіўся з міністрам абароны Узбекістана, каб той даў нам неабходную колькасць авіяцыйнага паліва.

А пакуль што, як гавораць і лётчыкі, і пагранічнікі ў такіх выпадках, прыходзіцца лятаць наўдачу, якая мае ўласцівасць змяняцца. Добра, што начальнік пагранічнага ўпраўлення Таджыкістана дапамог нашым «пагранцам». Добра, што ўдалося пазбегнуць аплаты двух мільёнаў — за стаянку ў таджыкскім аэрапорце дзякуючы асабістым сувязям. Добра, што вярнуліся жывымі. Але няўжо мы ніколі не навучымся нармальна адчыняць дзверы? А Віктар Іванавіч Панцялеенкаў папрасіў праз газету мацярок тых пагранічнікаў, якія служылі ў Таджыкістане і працягваюць служыць у Беларусі, больш яму не званіць. Ён цяпер у адпачынку. Сапраўды, заслужаным.

Аляксандр КОКТЫШ.

ДАЧКУ НА КВАТЭРУ

ГОМЕЛЬ. Адразу на тры чалавекі павялічылася сям'я 33-гадовай гамяльчанкі. Пасля цяжкай аперацыі жанчына не магла мець дзяцей, пакуль не звярнулася разам з мужам да ўрачоў. Было праведзена штучнае апладненне, у выніку чаго ад «прабіркі»-бацькі нарадзілася тройня — хлопчык і дзве дзяўчынкі. Адначасова з гэтай падзеяй у адной з гомельскіх газет з'явілася аб'ява наступнага зместу: «Мяняю сямімесячнае дзіця на кватэру».

Мыць машыны пачалі і ў Мінску

Малалетніх мыйшчыкаў машын каля камерцыйнага салон-магазіна, што побач з універмагам «Беларусь», — трое-чацвёра. Гэтыя 11-гадовыя ці 12-гадовыя падлеткі атакуюць пад'язджаючых да магазіна на інамарках «бізнесменаў». «Дзядзька, я пасцерагу машыну», «Дзядзька, я памыю машыну». Вось ужо адзін з іх, самы здаровы і самы старэйшы, старанна мые «Вольву», а хутка на дапамогу яму падыходзіць яшчэ адзін.

Уладальнік машыны 24—25-гадовы хлопец падганяе іх: «Хутчэй, чысцей мыйце».

Калі я спытаў у дзяцей, чаму яны працуюць, то адзін худзенькі хлопчык сказаў: «Цяжка цяпер нашым бацькам, вось і дапамагаем».

— Як вам плацяць?

— Па-рознаму, — быў адказ. — За мыйку адной машыны — ад 150 да 300 рублёў, 300 — гэта выхадныя. Малалетніх мыйшчыкаў машын можна сустрэць па ўсяму гораду.

Анатоль РАМАНОВІЧ.

І Ў ВЁСЦЫ ЁСЦЬ СПОНСАРЫ

У пяты раз у вёсцы Языль Старадарожскага раёна Мінскай вобласці адбыўся папулярны лёгкаатлетычны прабег «Языльская дзесятка». Спаборніцтвы, рэдкія цяпер з-за эканамічнага крызісу, сталі магчымымі дзякуючы шчодрай дапамозе спонсараў— праўлення калгаса імя Скварцова і Маёрава, які выдзеліў амаль 100 тысяч рублёў, філіяла беларускага ўпраўлення «Прамаўтасервіс», што базіруецца ў Старых Дарогах, і малога прадпрыемства «Пратапінка», якія зацвердзілі для пераможцаў супер-прыз — пральную машыну і 8 спартыўных касцюмаў. Звыш 150 спартсменаў і аматараў бегу з Беларусі, Расіі, Украіны і Літвы стартавалі на 5 і 10 кіламетраў. Абсалютнымі пераможцамі прабегу сталі мінчанін Віктар Чумакоў і бабруйчанка Наталля Галушка, якім дасталіся галоўныя прызы. А ўсе ўдзельнікі пачаставаліся дэфіцытнай грэцкай кашай з тушонкай.

В. ІШЧАНКА.

interfax ИНТЕРФАКС

АБХАЗЦЫ РАЗВІВАЮЦЬ НАСТУПЛЕННЕ У АЧАМЧЫРСКІМ РАЁНЕ, СЦВЯРДЖАЮЦЬ У ГУДАУЦЕ. ШЭВАРДНАДЗЕ ГАВОРЫЦЬ АБ АДВАРОТНЫМ.

Абхазскія фарміраванні, якія занялі ў панядзелак сёлы Качара і Цхенцкар (абхаз. назва Лашкендар) Ачамчырскага раёна Абхазіі, з раніцы 1 снежня прадоўжылі наступленне. Баі ідуць, як паведамляе штаб партызанскага руху Ачамчырскага раёна, за сёлы Цагера, Араду і Меркула. Гэтыя сёлы, паведамляюць тыя ж крыніцы, часткова занятыя. З мэтай стрымаць наступленне грузінскі бок прымяняе авіяцыю. Агонь вядзецца з самалётаў СУ-25 і верталётаў МІ-74.

Страты абхазцаў, паводле даных міністэрства абароны Абхазіі, — 8 чалавек забітых, 39 параненых. Страты грузін удакладняюцца. Многія грузінскія ваеннаслужачыя трапілі ў палон. Яны дастаўлены ў горад Ткварчэлі. Акрамя таго, абхазцы захапілі некалькі адзінак бронетэхнікі, вялікую колькасць стралковай зброі.

Па неафіцыяльных даных, атрыманых «Інтэрфаксам» у Ачамчыры, у горадзе пачалася паніка сярод мірнага насельніцтва.

Між тым кіраўнік Грузіі Эдуард Шэварднадзе паведаміў у аўторак у рэспубліканскім парламенце, што грузінскія войскі адбілі занятыя ў панядзелак абхазцамі пазіцыі. Па яго словах, з грузінскага боку загінулі два ваеннаслужачыя, некалькі паранена. Страты абхазцаў, сказаў Э. Шэварднадзе, намнога большыя. Многія з наступаўшых, адзначыў ён, — наёмнікі «з розных дзяржаў».

Кіраўнік Грузіі Эдуард Шэварднадзе выказаў меркаванне, што меры, прынятыя ў панядзелак Саветам абароны рэспублікі, дастатковыя для стабілізацыі абстаноўкі ў Ачамчырскім раёне Абхазіі. Па яго словах, на гэтым напрамку часці грузінскай арміі будуць узмоцнены.

ПРЫКМЕТНАЕ ПАВЫШЭННЕ КУРСА РУБЛЯ: 417 РУБЛЁЎ ЗА 1 ДОЛАР.

Курс рубля на таргах Міжбанкаўскай валютнай біржы (МВБ) у аўторак значна павысіўся і склаў 417 рублёў за 1 долар супраць 447 рублёў на мінулых таргах 26 лістапада. Аб'ём продажу склаў 54 мільёны 240 тысяч долараў.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ

* У Грузіі за апошнія два дні ў ходзе баёў паміж урадавымі войскамі і абхазскімі сепаратыстамі загінула не менш 10 чалавек, ёсць шмат параненых. Баі ідуць у асноўным на поўдні Абхазіі.

*** Пяць сярэднеазіяцкіх рэспублік былога Саюза ССР падалі ў Арганізацыю эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця заявы з просьбай аб прадастаўленні ім статуса дзяржаў, якія развіваюцца. Паводле даных гэтай арганізацыі прашэнні пададзены ў аўторак у Парыжы на нарадзе камісіі па аказанню эканамічнай дапамогі. Статус дзяржаў, якія развіваюцца, не дае ў гэтай арганізацыі права патрабаваць аказання эканамічнай дапамогі.**

* Кароль Саудаўскай Аравіі Фахт адкрыў сустрэчу міністраў замежных спраў краін—удзельніц арганізацыі ісламскай канферэнцыі (УЕК), прысвечанай становішчу мусульман у Босніі і Герцагавіне. Фахт заклікаў ААН адмяніць эмбарга на пастаўкі зброі ў Боснію і Герцагавіну.

*** У Германію прыбылі 187 вызваленых з палону баснійцаў. Усяго тут будуць прыняты тысяча чалавек з Босніі і Герцагавіны.**

* НАТО мае намер узмацніць марскую блакаду Сербіі і Чарнагорыі за кошт прымянення ваенных караблёў у тэрытарыяльных водах Албаніі. Афіцыйнае рашэнне будзе прынята ў канцы тыдня.

РАДЫЁ «ФРАНС ІНТЭРНАСЬЯНАЛЬ» (RFI)

*** Як паведамляе агенцтва Асошыэйтэд Прэс, так званы рэгенцкі савет, што аб'ядноўвае групу польскіх манархістаў, прысвоіў прэзідэнту Польшчы Леху Валенсу тытул герцага. Манархісты адзначылі пры гэтым, што яны пакуль не гатовы прысвоіць яму тытул караля, паколькі Польшча не гатова да канстытуцыйнай манархіі.**

* Контр-адмірал іранскай арміі Абас Махтай паведаміў у Тэгеране, што Іран закупіў у Расіі яшчэ дзве падводныя лодкі.

РАДЫЁ «СВАБОДА»

*** Старшыня Канстытуцыйнага суда Расіі Валянцін Зоркін заявіў, што краіна перажывае ў цяперашні час глыбокі канстытуцыйны крызіс, які ўзнік з-за канфрантацыі паміж выканаўчай і заканадаўчай уладамі. Звяртаючыся да дэлегатаў з'езда народных дэпутатаў, Зоркін сказаў, што Канстытуцыя краіны парушаецца як урадам, так і Вярхоўным Саветам. Федэрацыйны дагавор, указаў Зоркін, не выконваецца і гэта можа стаць прычынай дэзінтэграцыі Расійскай Федэрацыі.**

* У панядзелак вечарам у аўтамабільнай катастрофе загінуў першы намеснік начальніка галоўнага разведвальнага ўпраўлення Міністэрства абароны Расіі генерал-палкоўнік Гусеў. «Волга» генерала на поўнай хуткасці сутыкнулася з «Жыгулямі» на маскоўскай кальцавой дарозе.

*** Інжынер Браніславас Любіс вылучаны на пост прэм'ер-міністра Літвы. Любіс — член ліберальнай фракцыі ў літоўскім парламенце, аднак цяпер ён адмаўляе свае партыйныя сувязі. Любіс вылучаны на гэты пост выконваючым абавязкі старшыні парламента Бразаўскасам.**

* Японскі ўрад накіраваў назад у Кітай каля 400 кітайцаў, у тым ліку 140 чалавек, якія спрабавалі пераплысці з Кітая ў ЗША на маленькай лодцы.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ

У цэнтры Мінска на тралейбус упаў слуп

Усе, хто ехаў па праспекту Скарыны ў гэтым тралейбусе па 18 маршруту, толькі злёгку спалохаліся. Але яны могуць сябе лічыць народжанымі ў кашулі, бо жалезная мачта, што ўпала на іх тралейбус, важыла не адну сотню кілаграмаў і, каб не зачапілася за провад, магло здарыцца ўсякае, як гаворыць загадчык аддзела па бяспецы руху трамвайна-тралейбуснага ўпраўлення Раман Пятроўскі. Асвятляльная мачта ўпала сама па сабе, з прычыны фізічнага разбурэння — згніла. За гэты выпадак адказвае Мінгарсавет. І хоць такія выпадкі надзвычай рэдкія, але нічога дзіўнага тут няма, бо адбылося ў круглую гадавіну ўстанаўлення мачты — роўна праз сорак гадоў. Да начальства Мінгарсавета мне дазваніцца так і не ўдалося. У дыспетчарскай засумняваліся: «А калі яе збіла машына?» Але машына яе не збіла, і, трэба думаць, суседнія мачты на праспекце не намнога маладзейшыя. На шчасце, пакуль яна толькі папярэдзіла нас.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

ХТО ДАПАМОЖА СЛЕДЧАМУ?

Днямі Вярхоўны Савет прыняў у першым чытанні Закон аб пракуратуры Рэспублікі Беларусь. Па-рознаму ўспрынялі новы дакумент работнікі гэтай службы. Найбольш крытычна настроены следчыя. На іх думку, Закон замацоўвае дыскрымінацыйнае становішча следчых пракуратуры адносна іх калег з іншых праваахоўных ведамстваў. Наш карэспандэнт сустрэўся з начальнікам аддзела па асабліва важных справах пры Генеральным пракурору Рэспублікі Беларусь Валерыем СОБАЛЕВЫМ.

— У кожнага чалавека ёсць свой пункт гледжання, нярэдка супярэчлівы, нават процілеглы іншым,— зазначае Валерый Васільевіч.— А вось аднадушша ў адносінах да новага Закона нашых следчых нават здзіўляе. У шматлікіх пісьмах, тэлетайпаграмах, што паступаюць з розных куткоў рэспублікі, мае калегі выказваюць катэгарычную нязгоду з асобнымі палажэннямі Закона. У прыватнасці, у ім фактычна замацоўваецца існуючая няроўнасць умоў сацыяльнай абароны следчых пракуратуры ў параўнанні з супрацоўнікамі МУС, КДБ, ваеннай пракуратуры. Пры аналагічным характары работы (кругласутачныя дзяжурствы, выезды на месцы здарэння, доўгатэрміновыя камандзіроўкі, пастаянныя псіхалагічныя нагрузкі, пагроза асабістай бяспецы і г. д.) толькі следчыя пракуратуры не маюць ніякіх ільгот па падаходнаму падатку, права выхаду на пенсію па выслузе гадоў і інш. Сапраўды, чым можна растлумачыць той факт, што следчыя МУС і КДБ маюць права выхаду на пенсію пасля 25 гадоў службы, а следчыя пракуратуры павінны служыць да 60-гадовага ўзросту? Значная няроўнасць і ў аплаце працы за тую ж работу. Так, следчы МУС ці КДБ у званні палкоўніка штомесяц атрымлівае за сваё званне 1.600 рублёў, следчы ж пракуратуры ў званні старшага саветніка юстыцыі (адпавядае званню палкоўніка) атрымлівае за гэта толькі 180 рублёў. Зноў жа, у адрозненне ад следчых МУС, мы не маем права бясплатнага праезду ў грамадскім транспарце.

Работа следчага не рэгламентуецца правіламі ўнутранага распарадку, тое самае датычыцца рабочага часу і адпачынку. Практычна следчы заўсёды пры выкананні службовых абавязкаў, нават калі знаходзіцца дома. Яго ў любы час сутак, у выхадныя і святочныя дні могуць выклікаць на месца здарэння. Работа па «гарачых слядах», па нераскрытых і заблытаных злачынствах, а нярэдка і ў якасці кіраўніка аператыўна-следчай групы—усё гэта звязана з павышанымі нагрузкамі, якія, вядома, не праходзяць бясследна. Прычым, як правіла, адгулы выкарыстаць немагчыма, бо работа следчага абмежавана тэрмінамі расkрыцця крымінальных спраў — да 2 месяцаў. На працягу трох сутак пры затрыманні падазраваемага следчаму неабходна сабраць пераканаўчыя доказы для яго арышту, а на працягу дзесяці дзён — доказы для прад'яўлення абвінавачвання. Пры гэтым уся адказнасць за расследаванне справы ўскладаецца не на аператыўных работнікаў міліцыі, а менавіта на следчага.

Ці не таму рэдка хто са следчых дацягвае да «каляндарнага» тэрміну на сваёй рабоце. Напрыклад, толькі трое з больш чым трохсот следчых у сістэме пракуратуры маюць узрост каля 60 гадоў. З-за вялікай цякучасці кадраў на пасаду следчых даводзіцца прымаць непасрэдна выпускнікоў юрыдычных факультэтаў, якія не маюць ні адпаведных ведаў, ні вопыту практычнай работы. Цяпер кожны трэці следчы мае стаж работы менш трох гадоў. Да таго ж, звыш 40 штатных пасад следчых наогул не ўкамплектаваныя.

— Пры ўсім тым, наколькі мне вядома, следчыя пракуратуры дэманструюць высокі клас.

— Так, і, між іншым, пры ўсё большым аб'ёме работы. Ёсць на рахунку нашых следчых справы, дастойныя быць упісанымі ў летапіс юрыспрудэнцыі, стаць узорамі для будучых падручнікаў па крыміналістыцы. Менавіта дзякуючы следчаму па асабліва важных справах пры Генеральным пракурору Алегу Дамурадаву ўдалося выйсці на след і абясшкодзіць банду на чале з былым сяржантам міліцыі Аляксандрам Мезіным, што на працягу некалькіх гадоў тэрарызавала жыхароў Жлобіна і раёна. А раней у раёне больш года працавала аператыўная група супрацоўнікаў МУС Рэспублікі Беларусь, да таго ж, гэта справа знаходзілася на кантролі ў былым саюзным міністэрстве. Сёлета Алег Іванавіч выйшаў на групу адказных работнікаў Жлобінскага гарвыканкома і райвыканкома, якія займаліся перапродажам машын. Некалькі чалавек арыштаваны.

Пракуратура Рэспублікі Беларусь узбудзіла крымінальную справу па факту злоўжывання службовым становішчам, незаконнага выкарыстання ваеннай тэхнікі, размеркавання жылля, машын, разбазарвання ваеннай маёмасці і іншых парушэннях, якія дапускалі былыя камандуючы 5-й танкавай арміі С. Румянцаў, яго намеснік В. Арцёменка, іншыя высокія ваенныя чыны. Следчы па асабліва важных справах пры Генеральным пракурору Язэп Бролішс узначаліў следчую брыгаду па расследаванню гэтай справы. Дарэчы, у яго, цывільнага чалавека, у падпарадкаванні знаходзяцца некалькі ваенных следчых і дазнавальнікаў. Аб'ём работ, які ім трэба выканаць, велізарны: апытаць сотні людзей, праверыць тысячы розных дакументаў. У ходзе расследавання ўсплываюць усё новыя і новыя факты, прозвішчы людзей, што замешаны ў гэтай непрывабнай гісторыі.

А колькі сіл, часу патраціў следчы па асабліва важных справах пры Генеральным пракурору Валерый Камароўскі, які, па сутнасці, толькі дзякуючы выключна ўласнаму вопыту, немалым ведам, знаходлівасці, у пэўнай меры інтуіцыі абясшкодзіў вялікую банду, што арудавала ў Магілёве. Яе ўзначальваў былы супрацоўнік КДБ Валерый Ткачоў. У арсенале злачынцаў былі пісталеты, гранаты, карабін з аптычным прыцэлам, нават кулямёт. Дарэчы, банда мела надзейных абаронцаў у самых высокіх эшалонах улады Магілёўшчыны. Варта зазначыць, што, калі Ткачова арыштавалі, ён нават са следчага ізалятара змог падтрымліваць сувязь са сваімі дружбакамі на волі. Цяпер гэта справа знаходзіцца ў судзе.

— Калі выконваючы абавязкі Генеральнага пракурора Уладзімір Кандрацьеў выступаў са справаздачай у Вярхоўным Савеце, дэпутаты крытыкавалі яго за непрыняцце дзейсных мер па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй...

— Здараецца, што людзі, як кажуць, не глянуўшы у святцы, адразу лупяць у званы. Так і на гэты раз. Самі дэпутаты не спяшаюцца прымаць закон аб карупцыі. Але і ў гэтых умовах пракуратура змагаецца са злачыннасцю. Менавіта Уладзімір Кандрацьеў асабіста ўзбудзіў крымінальную справу ў адносінах да былога старшыні Дзяржкамнафтапрадуктаў В. Сурмача, яго намесніка В. Заранка і іншых. Хоць пайсці на гэты крок было ой як няпроста, бо ў справе замешаны многія адказныя работнікі высокіх рангаў. Расследаванне вядзе следчы па асабліва важных справах пры Генеральным пракурору Пётр Радзько. Дзіву даешся, з якой абыякавасцю ў Камітэце падмахвалі ліцэнзіі на вываз за межы рэспублікі гаруча-змазачных матэрыялаў на сотні мільёнаў рублёў. Толькі за мінулы і гэты год выдадзена каля 1.800 ліцэнзій. Так, адно сумеснае прадпрыемства атрымала ліцэнзію на вываз прадукцыі на 84 мільёны долараў. Ці не таму з'явіліся падставы для рознага роду злоўжыванняў. Пры вобыску ў аднаго з супрацоўнікаў сумеснага беларуска- аўстрыйскага прадпрыемства знайшлі вялікую гаспадарчую сумку, поўную пачкаў грошай —990 тысяч рублёў, у другога дома выявілі 10 тысяч долараў.

Цікавы і яшчэ адзін факт: у саставе гэтай камерцыйнай структуры працуе былы следчы КДБ, які нават не даслужыў да пенсіі. У такіх арганізацыях можна мець у некалькі разоў больш, чым у былой сваёй канторы. Вось толькі змагацца з падобнымі структурамі, дзе запраўляюць прафесіяналы такога ўзроўню, становіцца ўсё цяжэй. І калі не спыніць уцечку кадраў з праваахоўных органаў у камерцыйныя структуры, у будучым кантраляваць іх будзе практычна немагчыма. Дарэчы, у следчай брыгадзе, якую ўзначальвае цывільны Пётр Радзько, працуюць следчыя МВД, КДБ. Гэта адносна адказнасці, а значыць, і аплаты працы.

Сёння следчым даводзіцца займацца такімі справамі, аб якіх раней нават думаць не прыходзілася. Так, 18 лістапада старшы следчы па асабліва важных справах пры Генеральным пракурору Міхаіл Гардыка прыняў да выканання крымінальную справу па абвінавачванню грамадзяніна Польшчы Марушчука, грамадзян Расіі Ліхаманава і Плюсніна, а таксама нашага земляка Трафімука. Што ж учыніў гэты «інтэрнацыянал»? Яны спрабавалі пераправіць за мяжу 2,5 кілаграма ўрану. Усё пачалося з таго, што Ліхаманаў і Плюснін укралі на адным з прадпрыемстваў Расіі уран. У трохлітровым слоіку яны прывезлі яго ў Брэст. Там выйшлі на Трафімука і папрасілі пасадзейнічаць у перапрацоўцы грузу за мяжу. Пакуль той шукаў каналы сувязі, некалькі дзён небяспечны груз стаяў у яго на балконе. Цяжка ўявіць, колькі чалавек атрымала дозу апраменьвання, пакуль крымінальныя «карабейнікі» везлі ўран па чыгунцы, а потым хавалі яго на балконе! Ва ўсякім разе, хапіла многім, бо слоік той нагадваў невялікі рэактар. Адпаведныя органы спынілі злачынства. Цяжка ўявіць, што яшчэ можна ўкрасці ў гэтай краіне, калі ўжо дабраліся да ўрану?!

Вядома, няпроста прасіць міласціну. А ледзь ці не ў такім становішчы апынуліся цяпер следчыя пракуратуры. І мы просім, патрабуем ад Вярхоўнага Савета, каб нас хоць бы крыху прыраўнялі да следчых МУС, КДБ, ваеннай пракуратуры. Паўтараю, за аднолькавую работу людзі павінны атрымліваць аднолькава. Нам, усяму грамадству трэба захаваць кадры следчых, бо наперадзе яшчэ больш жорсткая барацьба са злачыннасцю, пік якой яшчэ далёка не пройдзены.

Гутарыў Уладзімір ГОЙТАН.

У ПЕРЫЯД НАЙБОЛЬШЫХ САЦЫЯЛЬНЫХ УЗРУШЭННЯЎ НЕПАЗБЕЖНА РАСЦЕ І ЗЛАЧЫННАСЦЬ. ЯНА СТАНОВІЦЦА УСЕ БОЛЬШ АГРЭСІЎНАЙ І НЕБЯСПЕЧНАЙ. І ЗАДАЧА ПРАВААХОЎНЫХ ОРГАНАЎ ЦЯПЕР ЯКРАЗ І ЗАКЛЮЧАЕЦЦА У ТЫМ, КАБ ЗБІЦЬ РАСТУЧУЮ ХВАЛЮ ПРАВАПАРУШЭННЯЎ...

Мужчынскі твар у «дзіцячым» узросце

У мінскага атрада міліцыі асаблівага назначэння Міністэрства ўнутраных спраў рэспублікі ўзрост яшчэ зусім «дзіцячы» — сёлета яму споўнілася толькі чатыры гады. Але твар у АМАНа заўсёды быў мужчынскі...

Чатыры гады назад, калі атрад яшчэ толькі ствараўся, наўрад ці хто мог прадугледзець, што дыяпазон дзеянняў хлопцаў у спецыфічнай («пад цяльняшку») форме будзе такім шырокім, як цяпер. Для іх паняцце аховы грамадскага правапарадку значна пашырылася. Цяпер прыходзіцца патруляваць на машыне начны горад, забяспечваць спартыўныя мерапрыемствы, лавіць «напарстачнікаў», якіх, дарэчы, у сталіцы ўдалося вывесці, «трэсці» наркаманаў і валютчыкаў, а таксама дапамагаць у кантраляванні бойкага гандлю на Камароўскім рынку і стадыёне «Дынама»... Калі-нікалі нават прыходзіцца ноччу выязджаць, каб утаймаваць узброенага злачынцу, як гэта здарылася ў канцы мінулага года. Праўда, іх было трое. Усе — каўказскай нацыянальнасці, да таго ж усе яны знаходзіліся ва ўсесаюзным вышуку.

Наогул, аб высокім прафесіянальным майстэрстве работнікаў АМАНа сведчыць не толькі гэты факт. За час існавання атрада ў ходзе аперацый з боку міліцыі не было ніводнай страты. Прафесіяналы.

Раней у атрад можна было трапіць толькі праз органы МУС, адслужыўшы там пэўны час. Цяпер жа аманаўцам можна стаць, прыйшоўшы прама з вуліцы. Аднак для гэтага трэба мець не толькі добрыя мускулы, але і цвярозую галаву.

Дарэчы, асноўны кантынгент атрада — гэта хлопцы, якія служылі дэсантнікамі, пагранічнікамі, маракамі.

Не шкодзіла б трохі абнавіць аўтапарк. Хоць «УАЗікі» і зручныя машыны, але за злачынцамі, якія робяць свае чорныя справы ў асноўным на іншамарках, не ўгонішся. «Крэйсерская хуткасць» «УАЗа» — 80 кіламетраў у гадзіну — мала каго з дзялкоў і спекулянтаў спужае. Хоць і не заўсёды ім удаецца ўцячы на «мерседэсах» ды «БМВ».

А наогул, як мяркуюць хлопцы, тут служыць можна. Нідзе цяпер мёдам не намазана. Мабыць, пройдзе час, і гэтая аператыўная служба будзе экіпіравана па апошняму заходняму ўзору, узброена па апошняму слову тэхнікі і павялічана ў 2—3 разы. Як зазначыў камандзір атрада падпалкоўнік Аляксандр Кудзін, прадпасылкі да гэтага ёсць.

На падыходзе новая форма, якая будзе значна адрознівацца ад цяперашняй. Яна набудзе больш сучасны выгляд і зялёны («бутэлечны») колер. Да яе падыдуць новыя бронекамізэлькі вагой 2,5 кілаграма, якія надзейна ахоўваюць цела ад пісталетных выстралаў, а таксама новае ўзбраенне. А пакуль можна служыць і з газавым балончыкам, пісталетам, дубінкай і рацыяй. На крайні выпадак даздваляецца прыхапіць аўтамат.

Ну, а астатняе ўсё прыкладзецца.

На здымках: спартыўная зала — адно з любімых месц, куды з ахвотай ходзяць аманаўцы; камандзір узвода **Пётр Шляшко** ў АМАНе ўжо даўно. «Піліпавіч» — так яго называюць маладыя байцы атрада; гэтыя хлопцы вядуць не сапраўднага злачынцу. На такую ролю згадзіўся іх сябар.

«Добрыя дзядзькі» з тралейбуснага ўпраўлення

З ЗАЛЫ СУДА

На судовым працэсе вадзіцель тралейбуснага ўпраўлення Сяргей Бандарчык і электраманцёры кантактнай сеткі Юрый Бельскіх і Канстанцін Пырх разгубленымі сябе не адчувалі. Яшчэ б! Іхні кіраўнік у асобе начальніка ўпраўлення В. Захарчанкі даў ім такую характарыстыку, што хлопцам па меншай меры трэба ўручаць урадавыя ўзнагароды. Яны, маўляў, і перадавікі вытворчасці, і ў быце сціплыя, і дысцыплінаваныя, і пастаянна працуюць над павышэннем сваёй кваліфікацыі. Адным словам, самыя-самыя. Нельга пазбаўляць іх волі. І не толькі ў аднаго Захарчанкі такая думка, але і ў прафгрупы, якая таксама хваліла парушальнікаў закона. А каб паважаны суд не сумняваўся ў добрых намерах Сяргея Бандарчыка, Юрыя Бельскіх і Канстанціна Пырха, дык начальнік тралейбуснага ўпраўлення браўся пакрыць нанесеныя імі страты за кошт сваёй роднай арганізацыі. Аб чым і паведаміў суду.

Зламыснікі аб усім гэтым добра ведалі і на судовым працэсе народнага суда Чыгуначнага раёна Гомеля, як кажуць, строілі дурня. Так, той ноччу яны дзяжурылі на лініі, каб не было ніякіх аварый і абрываў кантактных правадоў. Хлопцы сумавалі: надзвычайнымі здарэннямі не пахла. І калі праязджалі па вуліцы Яфрэмава, увагу звярнулі на дрот, які быў прывязаны нізка да жалезабетоннага слупа. Чаму? Ды проста па той прычыне, што яшчэ ў 1990 годзе работнікі ГМУ трэста «Белэлектрамантаж» зманціравалі кантактную сетку для тралейбуснага руху, але ў эксплуатацыю не здалі, бо не было ўрэзак у дзеючую лінію па вуліцы Савецкай.

Сяргей Бандарчык падняў вышку на машыне, а яго сябры-таварышы адхапілі 120 метраў таго дроту. Усяго атрымалася 116 кілаграмаў на 34.916 рублёў, бо дрот той медны.

Ці думалі яны аб тым, што робяць злачынства? Барані божа! Бо таго дроту ва ўпраўленні навалам. І нейкай каштоўнасці ён не ўяўляе. Ды ў дадатак да ўсяго, колькі яго там марна траціцца! Навошта тады ў тралейбусным парку яны парэзалі яго на паўметровыя кавалкі і той жа ноччу схавалі ў падвале дома Сяргея Бандарчыка? Ды проста так. Адмысловыя атрымаліся б калкі для падвязвання памідорных каліў. Ды і для іншых гаспадарчых мэт спатрэбіўся б той дрот. Урону тралейбуснаму ўпраўленню і гораду ў цэлым тут — аніякага.

Вось такі «спектакль» паставілі зламыснікі на судзе. Свае першапачатковыя паказанні на папярэднім следстве аб тым, што рыхтаваліся прадаць медны дрот в'етнамцам, для чаго і парэзалі яго на часткі, яны зусім адпрэчылі і распрацавалі зусім іншую версію, у якую, мяркуючы па ўсім, суд і паверыў. Таму ён вызначыў ім мяккую меру пакарання: па два гады папраўчых работ без пазбаўлення волі з утрыманнем у даход дзяржавы 20 працэнтаў заробку.

Толькі на гэтым справа не закончылася. Бо ў яе ўмяшаўся раённы пракурор, які падаў у судовую калегію па крымінальных справах абласнога суда касацыйны пратэст. І апошняя пастанавіла разглядзець яе ў іншым саставе суда.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

НАДВОР'Е

3 снежня

Сёння ўдзень месцамі па рэспубліцы невялікія ападкі. Тэмпература паветра ў Віцебску, Гомелі 0—2, Магілёве — 1—3, Мінску — 2—4, Брэсце — 4—6, Гродна — 5—7 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак часам ападкі, слабы галалёд, вецер паўднёвы 9—14. Тэмпература паветра ўначы ад 3 градусаў марозу да 2-х цяпла, удзень 1—6 градусаў вышэй нуля.

Л. САНКЕВІЧ, інжынер-сіноптык.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

3 снежня

Беларускае тэлебачанне

16.30. Гісторыя Беларусі. 5 клас.
16.55. Для школьнікаў. Арыенцір.
17.30. Кінанарыс «Дзівак».
17.40. Гандбол. СКА-2 (Мінск) — «Кааператар» (Талін).
18.15. Кінанарыс «У імя ўваскрэсення».
18.25. Сёння — Міжнародны дзень інвалідаў. «Мы ўсе ад дабрыні людской залежым...» (паўтор).
19.00. Абласныя навіны (Гродна).
19.10. Зачытайце маё пісьмо...
19.15. Гандбол. СКА-1 (Мінск) — АТХК (Рыга). 2-гі тайм.
19.45. Як пачаць уласную справу. Дыялог амерыканскіх бізнесменаў.
20.15. «Музыка падводнага свету». Тэлефільм.
20.25. Тыдзень беларускага ўрада.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.30. «Рыцары неба». Маст. фільм (Францыя). 8-я серыя (ВМЗ).
22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Фестываль «Беларуская музычная восень». Канцэрт Зураба Саткілавы і Дзяржаўнага акадэмічнага народнага аркестра імя І. Жыновіча. НІКа.

Канал «Астанкіна»

14.25. Тэлемікст.
15.10. Блакнот.
15.15. «Пчала Мая».
16.05. А. Шнітке. Сюіта ў старадаўнім стылі.
16.20. Права на міласэрнасць. Да Міжнароднага дня інвалідаў.
16.50. Прэс-экспрэс.
17.00. Навіны.
17.20. ...Да 16 і старэйшым.
18.00. Маст. фільм «Жазэф Бальзамо». 3-я серыя.
19.05. Літаратурная прэмія Букера ў Расіі.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. Лато «Мільён».
21.10. Маст. фільм. «Група рызыкі». 3-я серыя.
22.15. Старадаўнія рускія рамансы спявае А. Эйзен.
22.35. Максіма.
23.00. Навіны.
23.25. Радыё «Труба».

Канал «Расія»

15.00. Ноў-хаў.
15.30. «Айбаліт-92». Частка 1-я.
16.00. Там-там навіны.
16.15. Еўропа — Азія.
17.00. Кіпрас Мажэйка. Рэпартажы з НАТО.
17.30. Дзённік З'езда.
17.45. Тэатральны раз'езд. На спектаклі «Sorry» ў Ленкоме.
18.45. Свята кожны дзень.
19.00. Весткі.
19.25. «Санта-Барбара».
20.15. У свеце аўта- і мотаспорту.
20.45. Спецыяльны камерцыйны веснік.
20.55. Справаздача аб рабоце VII З'езда народных дэпутатаў Расіі.
22.00. Весткі.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. Справаздача аб рабоце VII З'езда народных дэпутатаў Расіі.
23.35—0.25. Балет Санкт-Пецярбурга. А. Дворжак. «Звялае лісце».

4 снежня

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. Кінанарыс «Птушкі на гнёздах».
9.00. Гісторыя Беларусі. 5 клас.
9.25—10.40. Маст. фільм «Паветраны рамізнік».
16.30. Рэпартаж з Рэспубліканскага конкурсу сярэдніх навучальных устаноў. Перадача з Гродна.
16.50. Для школьнікаў. Тэатр Тадэвуша Бекіша.
17.20. Мультфільмы «Шкоднік», «Чэмпіён у лесе».
17.40. Гандбол. СКА-2 (Мінск) — «Гранітас» (Каўнас).
18.15. Якой быць вёсцы? Сустрэча аграрнікаў Віцебшчыны і Смаленшчыны.
18.45. Дак. фільм «Не з неба ўпалі тры яблыкі».
19.00. Абласныя навіны (Магілёў).
19.10. «Спявае Ларыса Доліна».
19.40. Чарнобыль: праблемы і вырашэнні. Аб перасяленні з забруджаных раёнаў.
20.10. Хакей. «Дынама» (Мінск) — «Крылы Саветаў» (Масква).
20.50. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.30. Тэлебіржа.
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Студыя «Тэлесябрына». Падарожжа па Амерыцы. Перадача 5-я; Маст. фільм «Паветраны рамізнік»; НІКа.

Канал «Астанкіна»

9.20. Мультфільмы «Рэпетыцыя», «Цудоўныя лекі».
9.40. Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
10.30. Амерыка з М. Таратутам.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. «Сяброўка мая». Маст. фільм.
12.35. «У знак пратэсту». Маст. фільм.
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.25. Брыдж.
14.50. Бізнес-клас.
15.10. «Пчала Мая».
16.00. Ф. Ваксман. Фантазія для скрыпкі і фартэпіяна на тэмы Ж. Бізэ «Кармэн».
16.10. Цэнтр.
16.50. Прэс-экспрэс.
17.00. Навіны.
17.25. «Астанкіна» прадстаўляе.
17.50. Чалавек і закон.
18.20. Амерыка з М. Таратутам.
18.50. Поле цудаў.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. У «Клубе дэтэктываў». «Трупы даліны Мансо». Серыял «Прыгоды прыватнага дэтэктыва Нестара Бурмы».
22.10. «ВІД» прадстаўляе: «Палітбюро».
22.40. Музагляд. У перапынку (23.00.) — Навіны.
23.45. Чалавек тыдня.
0.00—1.00. «Зорны дождж».

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.25. Час дзелавых людзей.
8.30. «XX стагоддзе». Дак. фільм.
9.00. Залатая шпора.
9.30. «Летнія канікулы Антона Чэхава».
10.30. Музычныя вечары на Крапоткінскай.
11.00. «Санта-Барбара».
11.50. Вольны час.
12.05. Кіпрас Мажэйка. Рэпартажы з НАТО.
12.35. Гандлёвы дом Т. Ін. Ка.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00—13.30. Весткі.
15.00. Тэлебіржа.
15.30. «Айбаліт-92». Частка 2-я.
16.00. Там-там навіны.
16.15. «І ўсё-такі я веру».
16.45. М-трэст.
17.00. Крыніцы.
17.30. Дзённік З'езда.
17.45. «Чыпс — ваенны сабака». Маст. фільм. 1-я серыя.
18.45. Свята кожны дзень
19.00. Весткі.
19.25. «Толькі раз зманіўшы». Маст. фільм.
21.00. Справаздача аб рабоце VII З'езда народных дэпутатаў Расіі.
22.00. Весткі.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30—23.35. Справаздача аб рабоце VII З'езда народных дэпутатаў Расіі.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ [намеснік галоўнага рэдактара], І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ [першы намеснік галоўнага рэдактара], А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА [намеснік галоўнага рэдактара], А. ЦІХАНОВІЧ, С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52, 32-41-92, навін — 32-60-13, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91. Тэлефакс: 32-22-03.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Тыраж 81.098. Індэкс 63.850.
Зак. № 240.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 21.00.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12